

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"
 Published every Friday by the
 LITHUANIAN SOCIALIST FEDERATION OF AMERICA
 [Incorporated April 28, 1908.]
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

KOVA

LITUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"
 Išleista kas Pėntnyčia Leidžia
 LIETUVIŲ SOCIJALISTŲ SĄJUNGA AMERIKOJE
 Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
 "KOVA"
 1815 E. Moyamensing Avenue
 PHILADELPHIA, PA.

Nr. 14.

Philadelphia, Pa., 7 d. Balandžio (April), 1911 m.

Metas VII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA.

TURINYS. PROPAGANDA

J.B.S.	Bedarbės klausimas rotušėj	157
Z.A.	Nauji Demokratai	157
L.F. & M.-R.	Socijalizmo trupiniai	158

ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS

Ką socijalistai yra nuveikę	159
Apskelbimų dėlei	160
Mūsų moterims	160
Tarptautinis Soc. Kongresas	161

ĮVAIRUMYNAI.

Ką rašo lietuvių laikraščiai	162
------------------------------------	-----

LAIŠKAI Į REDAKCIJĄ	163
---------------------------	-----

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

Senas Vincas	Jis dingo	164
Aidas	Nors	165
SVARBIAUSIOS ŽINIOS	165	
KORESPONDENCIJOS	165	
SĄJUNGOS REIKALAI	166	

VIENAS DOLERIS DOVANŲ.

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytąją laikraščiu prikalbina, prisidindant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVĄJA MINTI" per istius metus; taip pat gaus dovaną garsiąją knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", verstą iš prancūzų kalbos, kurios kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmoksi anglišką KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaustuja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Katp tik prisikų 2 dol. už naują skaitytąją, tuojaus vieką apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintų ir lietuvių, kaip ir sveitintaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.
 THE JUNGLE „Raisla“ dar galima gauti, pridedant VIENĄ DOLERI.

PARANKIAUSIAI VISKĄ SPAUSDINTI

KOVOS SPAUSTUVEJE

Nes viskas atliekama pulkiai, greitai ir pagal šių dienų reikalavimus.

REIKALUI ESANT KREIPKĖTĖS
 1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.

THE LITHUANIAN WEEKLY **"KOVA"** PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor A. ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World		PRENUMERATA visose dalyse sviete	
One year	\$2.00	Vienleis metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešiem mėnesiams	1.00
Three months	.50	Trims mėnesiams	.50
ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.		APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.	

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
 Telefonas, Keystone, Main 2958.

TURKEY RED CIGARETTES

10 for 10¢

... tai senovės vėpuoti tyru laukų... Matomai... labiausiai... dešimtų... buvo jas iš... dirva ant 'iek... medžių pa... neprastesnė... ste... nda j... ruderė... okos... s ne... neuž... etvir... 0,000 gy... maži: ts... stone. farmeriai... e. Visu... linksmas... ito kuone... laikraščius... su lietu... laikraštj... entui no... spadinė už... vištas už me... tos. Ir drau... pas juos ne... kas vakaras... pas vieną iš

Nuo Administracijos.

Slomis dienomis išsiuntinėjome visiems skolininkams paraginimus. Tad, gavę juos, malonėkite kuogreičiausiai atsiteisti, nes negavę nuo Jūsų jokios žinios, būsime priversti sustabdyti «Kovą», — tą vienintelį organizuotą darbininkų laikraštį, kuris drąsiai ir atvirai apgina skriaudžiamų darbininkų reikalus.

«Kovos» Administracija.

Naujas sceniškas veikalas NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė Aglė.
Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gyvenimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiūsta

KOVOS Agentai.

J. BUKANTIS, 172 Endicot st., Boston, Mass.
K. DEMIKIS, 134 Prospect st., Wilkes Barre, Pa.
A. L. REIKAS 4547 Cambridge st., Philadelphia, Pa. Frankford.

«KOVOS» Agentai.

J. VISOCKIS
8139 Vincennes Road, Chicago, Ill
FR. GOLUBICKI

Box 172, Melrose Park, Ill
J. MATJOŠAITIS

120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
G. A. PUPAUSKY & CO.

2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
MATT SENKUS

46 Knox St., Lewiston, Me.
A. M. RUKAS

72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
J. PETRIKIS

1514 Ross Ave., Scranton, Pa
J. M. ŠIMKUS

4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
A. A. REKLAITIS

234 Wayne St., Jersey City, N. J.
SIMON KARALIUS

342 Lenox St., Norwood, Mass.
P. A. JETULEVIČIUS.

474 Merrimac st., Lowell, Mass.
V. STRIGAS.

3207 Salmon St., Philada., Pa.
F. STASIUKELIS.

Box 1588, Fitchburg, Mass.
J. A. TILINDIS.

1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
K. ARMINAS.

204 E. Main st. Plymouth, Pa.
J. ZALANSKAS.

11 Charter, St. E. Xeter, N. H.
A. KALASKY

Box 1806, Renton, Wash.
A. KAZEKEVIČIUS.

P.O. BOX 80, Edwords Ind.
M. K. ŽVINGILAS.

keliaujantis agentas
R. F. D. Simsbur Conn
V. K. RAČKAUSKAS

1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
P. GLAVECKAS

635 W. Lombard St., Baltimore,
J. KALAKAUSKAS

55 1/2 Green St., Worcester, Mass.
J. J. VAITKEVIČIUS

227 Chapel St., New Haven, Conn.
J. BINDOKAITIS.

Henry St. Rochester, N. Y.

A. J. NERIS Box 195
Easton, Pa

Lietuviškas specialistas

Gydyme moteriškų, vyriškų ir vaikų ligų. Mt. Sinai ligonbutis pasiūlo Lietuviam veltos patarimus ir gydymą, atsilankantiems nuo 2-ros iki 3-čios valandos po pietų.

:: Dr. Bernard L. Kahn ::
1433 So. 4-th st. Philadelphia, Pa.

Rusiškai-Amerikoniška LINIJA

Vienatinė be persėdimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija).

[Russian American Mail Steamers]
Nauji dvilypiniai šriubiniai laivai:

„Kursk“, „Russia“, „Birna“ ir „Lituanla“ plaukioja reguliariškai tarpe Rusijos ir Amerikos. Tai yra vienatinė linija, kuri plaukia tiesiai į Rusiją be persėdimo. Pasazieriai gali susikalbėti tarp savęs ir gauna valgį tokį kaip Rusija. Parankumą kėlonės gali paliūdyti tūkstančiai važiuosiu laivais šios linijos.

Ruski pavatvi laivai išleina:

Vardas iš Liepojaus iš New Yorko
KURSK „ „ Baland. 8, „
LITUANIA „ „ „ 22, 1911
BIRMA „ „ Gegužlo 13, „
KURSK „ „ „ 27, „

(Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perėdūnio laivų Linijos:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent

27 Broadway New York.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James

Dentistai (kalba rusiškai)
203 East Broadway
New York, N. Y. Tel. 3123 Orchard

Šiuoml pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. 18-leidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos vertė P. Kovas. Pusl. 55, prekė 20c

Si knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelėj, ir kiekvienas interesojuantis socializmo klausimu, privalo būtina minėtą knygelę nusipirkt ir perskaityt, nes tik tokius rastių skaldydamas darbininkas žmogus, gali gaut supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm. 20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

“Prasikaltimai ir Prasikalteliai.”

Po tokiu antgalviu yra naujai išleista Sąjungos knygutė. Ši knygutė tik dabar neseniai išėjo iš spaudos. Todėl, manome, kad mylintieji skaityti knygas, užrašys tuojau ją — prekė tik 10 c.

Nors gyvenime mes daug girdime apie prasikaltimus-prasikaltelius ir tas atsikartoja beveik kožną dieną visur, bet kad išaiškinti tą plačiau kodėl taip yra, mažai kas gali. Šita knygutė ir yra plačiai ir nuodugnai išaiškinanti prasikaltimų ir prasikaltėlių prasmę. Parašyta ji žinomo visiems amerikiečiams veikėjo advokato C. S. Darrow'o iš Chicagos, ačiu kuriam tapo išgelbėti kalnakasių vadai Meyer, Haywood ir Pettibone. Vertimas labai aiškus ir suprantamas kiekvienam. Tad patariame Sąjungiečiams ir gerbiamiems «Kovos» skaitytojams tuojau išsirašyti minėtą knygelę: «Kovos» adm. 1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

PARANKIAUSIAS DARBO ZMONEMS LAIKRAŠTIS

“RANKPELNIS”

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoj Britanijoje. Eina kas 2 savaiti. “RANKPELNIS” stovėdamas ant darbininkiskųjų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairuose kraštuose. “RANKPELNYJE” tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apysakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesnėje Europos lietuvių rašėjai. “RANKPELNIŲ” kaina: metam \$1.00 pusei metų 50c, trims mėn. 25c. Pinigus ir laiskus reikia siųsti šiuo adresu:

„Rankpelnis“ Lily Bank, Bellshill SCOTLAND

Reikalaujamas numerio pažinrėti įdėkite stampą už 2c.

Kelstone Phone Main 14—28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:
Nuo 10 ryto iki 3 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

Tamista neprivalai kentėti nuo prietvoro, nežlebčiojimų, inkstų ir kepenų skaudėjimo. :: :: ::

Casco-Lox Tablets Tamistai visuomet pagelbės. 10 ir 25c. už pakelį. 12 ir 27c per pačią.

E. W. GILES, Aptiekorius
2nd & Federal st., Philadelphia, Pa

Parsiduoda labai pigiai.

Grosėnė labai geroj ir biznio vietoj, kur apgyventa lietuviams, vokiečiams ir lenkais, po num. 823 North 11—th St. Philadelphia, Pa. (antras namas nuo kampo).

Parduodu iš priežasties apsigirimo mano žmonos. Todėl kas norite gerą išdirbtą biznį įgyti, umai atsišaukite augščiau nurodytu adresu.

Su pagarba M. Prekšaitis.

(91)

BEDARBES KLAUSIMAS ROTUŠEJ.

MERIKOS miestų istorijoje iki šiol nebuvo atsitikimo, kad darbininkų bedarbės klausimas būtų kuomet-nors svarstytas miesto rotušėj. Ir neįstaba, nes miestų valdybose buvo žmonės, kurie atstovauja turėjų bei buržurijos luomą, kuriai darbininkų gyvenimo klausimai nerūpi. Atsitinka tas pirmą kartą Amerikos istorijoje, kad miesto rotušėje svarstomas bedarbės klausimas. Atsitiko todėl, kad Milvaukės miesto valdybon įėjo darbininkų luomos atstovai, kuriems tos luomos reikalai yra svarbiausiais. Neįstaba taipgi, kad bedarbių klausimu interesuosis Milvaukės miesto valdyba, nes ji juk susideda iš socialistų.

Bedarbių klausimas senų partijų politikieriams davinėjo progą šmeižti socialistus, kad jie beveik vieni turėdami savo rankose miesto valdžią neprašalina bedarbės ir neišpildo savo garsių žadėjimų palengvinti darbininkų būvį. Suprantama, kad žmonės, kurie protauja lengvai galėjo suprasti tą bjaurų kapitalizmo apginėjų šmeižimą, nes bedarbę prasalinti miesto valdybai nėra galima ten, kur šalies įstatai pripažįsta darbo įrankius privatiška kapitalisto nuosavybe ir atima tiesą kam-nors kištis į kapitalisto «business», dėl kurio jis pavaro darbininkus iš darbo, kad juos išalkinti, ir kad alkanais būdami parsiduotų paskui už menkiausį atlyginimą. Tiktai nustoje sąžinės ir visokio žmoniškumo ir gėdos kapitalizmo apginėjai prieš nesuspriatusius žmones tegali kaltinti socialistus už neprašalinimą bedarbės.

Vienok socialistai nelaukdami, kad juos gintų protingų žmonių balsai, nusprendė patis daryti, ką gali, kad pagelbėti bedarbiams. Bedarbės klausimą pakėlė miesto taryboje, reikalaudami, kad miesto taryba atsišauktų į piliečius ir bendrai išrastų priemones, kaip bedarbiams pagelbėti.

Ablamai apskaitoma, kad šių metų žiemos laiku Milvaukėj buvo nuo 12 iki 15 tūkstančių žmonių be darbo. Vertelgystės agentas, Coleman, savo raporte išrodė, kad paskutiniu mėnesiu bedarbių skaitlius susimąžino. Aldermonas Melms apreiškė, kad jo atstovaujama miesto 11 skyrių prasideda darbas, išsuojantis \$50.000 ir reikalinga bus kelių šimtų darbininkų. Viešų darbų komisorius, Briggs, apreiškė, kad tik atšilus žemei galima bus pradėti darbus, kurie reikalauja 500 žmonių, neskaitant reguliariškai dirbančių darbininkų. Senatorius Gaylord pasakė, kad Europoje įvairių partijų nariai rūpinasi bedarbiais, nes nenor pražudyti populiariskumą, bet Amerikoje, kur trustai valdo, ir kur senos partijos atstovauja tik trustus, bedarbių klausimu visai nesiinteresuoja. Socialistų pareiga imti atydon bedarbių klausimą. «Kad žmogus alkanas, nėra kas jam kalbėti apie filozofiskus uždavinius», pasakė aldermonas Berger'is. «Tokiam padėjime esant, mums reikalus pamastyti apie būdus, kaip pagelbėti bedarbiams. Pirmiausiai miesto valdyba privalo viešų darbų skyriui paliepti, idant senų metų darbininkai dirbtų tik 6 val. dienoje. Per dvi sekančias valandas duot darbą bedarbiams. Tokiu būdu daugelis darbininkų gaus šiokią-tokią pagalbą, o senesni darbininkai trumpiau dirbs ir tas jiems palengvės, nors per tai ir nustos 50 centų».

Miesto taryba nutarė parengti pasilinksmavimo vakarą. Muzikantų unija paskyrė veltui muziką, o kai-kurie vertelgos duoda gėrimus ir užkandžius dykai. Du tokie vakarai žada atnešti apie 20 tūkst. dolerių gryno pelno, kuris paskiriamas bedarbių pašelpai.

Apie tokį rūpinimąsi bedarbiais reporteriams buvo pranešta. Pats miesto majoras, drg. Seidelis, apie bedarbės klausimą vienam kapitalistiško dienraščio reporteriui pasakė:

«Męs, socialistai, niekadės nė nemanėme, kad klausimas nuo-

lat atsikartojančių ekonominių krizių ir klausimas paliktų tokiu būdu be darbo žmonių, yra galimu išrišti kokiam-nors viename mieste. Joks socialistas negalėjo tą tvirtinti. Kaslink manęs, nepasakiau niekad, kad klausimą bedarbių galima būtų išrišti čia gatvėje mūsų miesto. Negalima tą klausimą išrišti net visoje Wisconsin valstijoje. Bet lengvai galima išrišti visoj šalyj».

Tečiaus to drg. Seidelio apreiškimo nepatalpino joks kapitalistų laikraštis, nes kapitalistai nuogandauja, idant plačios žmonių minios nepradėtų protauti, kad suprasti, kodėl bedarbės klausimas negalima išrišti vienam mieste bei vienoj valstijoje, bet *lengvai galima jį išrišti visoj šalyj*.

Visoj šalyje panaikinti bedarbes yra lengva tokiu būdu, kad paėmus socialistams šalies valdžią į savo rankas negins kapitalistų naudai sutaisytus įstatus, bet atstatys nuo valdymo išdirbystės įrankių (fabrikų) ir šaltinių (kasyklų) tuos kapitalistus, kurie neišgali jais valdyti, kad užtikrinti amžinai darbą ir uždarbius darbininkams. Ir tuos produkcijos įrankius ir šaltinius padariusi visuomenės nuosavybe, ta visuomenė pati savęs nevargis, negalšys bedarbėmis ir nemaršs badumi.

Bet kaip ilgai šalies valdžia susidės iš kapitalistų naudai sutaisytų įstatų apginėjų, taip ilgai bus bedarbės ir bedarbių darbininkų skaitlius sistematiškai tur didėti ir didėti, net kol išalkusioji minia nesukils ir neišgriaus kapitalistiškos sistemos, kuri savo laiką jau atgyveno, savo išsivystyme pasiekus augščiausį laipsnį — trustus.

Socialistai gana gerai žino, kad tas minių suklimas ateina ir jo nesulaikys jokios kapitalistiškos pastangos, bet socialistai, brangindami kiekvieno žmogaus gyvastį ir kraują, stengiasi plėtoti žmonių susipratimą ir organizuoti juos, kad galima būtų be kraujo praliejimų paimti į savo rankas valdžią ir panaikinti privatišką darbo įrankių nuosavybę, o sykiu išrišti visus kitus visuomeniško gyvenimo klausimus. Liaudis, kuri neseka socialistų patarimus, nepavaro nuo valdininkavimo kapitalizmo apginėjus ir į jų vietą nepastato savo atstovus-socialistus, kad tie padarytų visuomenei darbininkus apginančius įstatymus, — turės savo krauju už tą nesuspriatimą atmokėti, nes kapitalistiška tvarka kaskart didesnes ir didesnes minias išalkina, o alkanas nepaiso peilių ir durtuvų.

Darbininke! ar trokšti tu kraujo, ar trokšti kančių, ašarų ir bado? Beabejonės, kad ne. O jeigu ne, kodėl nesirūpini visose valdvietėse pastatyti savo atstovus, kurie rūpinatųsi tavo likimu, kaip rūpinasi Milvaukės miesto valdyba. Pagalvok kodėl galima bedarbes panaikinti visoj šalyj, bet negalima jų panaikinti vienam mieste.

J. B. S.

Nauji Demokratai.

Lietuvoje pasirodė nauji demokratai. Jie kartais vadina save visuomenės, kartais nuosekliais demokratais. Ir tą savo nuoseklumą demokratizme jie kaipi pabriežia, kad paskui abejonių nebūtų. Kas tai per vieni tie demokratai? Iš kur jie atsirado? Aš manau, kad jų reikia jieškoti tenai, kur Rusijos marksistai suranda savo likvidatorius. Likvidatoriai, tai buvusieji marksistai (ne vienas jų dar tik įeina į naujas jiems atsakantesnes vagas), ką geidžia suardyti Rusijos politišką darbininkų organizaciją. Mat prieš revoliuciją, o ypač revoliucijos metu prie socialdemokratų prisiplakė gana daug įvairių revoliucijos srovės pagriebtų elementų, kurie ištikrųjų tokiais nebuvo. Tų gaivalų pažiūros dar nebuvo pilnai susidėję, dar jiems politiškai ir ekonomiškai visuomenės dalykai pilnai nepaaiškėjo. Revoliucijos banga pagriebė ne vieną inteligentą, smulkų buržujų (mažžemį, amatninką) arba net iš ki-

tų sluogsnių. Vieni jų nejučiomis išitraukė, o kiti mastė apie vadovavimą. Pamatė jie, kad atėjo darbininkų spėkos laikas, pamatė jie, kad pastarieji gali laimėti ir ne vienam parūpo su jų pagalba angštyn išsikelti. Viršų paėmė ne darbininkai — užviešpatavo reakcija. Įvairūs, pakeliui užgriebti, gaivalai pradėjo atsimesti nuo socialdemokratų. Nuo to kelio neatsisakė ir inteligentai. Ne vienas labiau prie ramaus darbo linkęs pamatė, kad tarp socialdemokratų jiems ne vieta. Ir ne vienas jų pradėjo tvirti naujas teorijas, prieštaraujančias socializmo principams. Gi pas kuriuos revoliucijoniškumo jau nebuvo, kuriems marksizmas ir materialistiskai istorijos supratimas buvo visai svetimas, perėjo prie kitų srovių, k. a. prie kadetų (Rusijoje), demokratų (Lietuvoje) ir dar net prie dešiniųjų (prie oktiabristų, klerikalų). Kiti gi nenorėjo išsižadėti (nors oficiališkai) socializmo ir pradėjo tvirti savo naują teoriją. Taip atsirado «socialdemokratai», kurie pradėjo išrodinėti nereikalingumą (prie dabartinių sąlygų) politiškos darbininkų organizacijos, kuri dabar gali būti tik slapta. Anot jų — užtenka ekonominių ir kultūralinių (viešų) įstaigų. Ir anot jų išėina, Rusijos proletarijatas turi atsisakyti nuo politiškos kovos.

Tokie tai mūsų likvidatorių idealai.

Iš kitos pusės s-d. tarpe atsirado naujų kelių jieškotojai — tai taip vadinami bogostrojiteliai arba dievo jieškotojai. Jie socializmą nori pakeisti kaipi nauju tikėjimu. Jų atsiradimą galima išaiškinti dabartinių laikų manija jieškojimo ko tai naujo, dar nežinomo ir tankiai net nėsančio. Gražu ir naudinga išplatinti savo pažinties ribas, bet tos naujos pažintys neturėtų remties svajonėmis arba kuo tai atitrauktu, atstumtu nuo žmonijos, nuo gamtos. Dabar gi atsiranda daug «naujų» dalykų jieškotojų, ką apie save apibriežia užburtą ratą, kad nieko bendro neturėti su visu pasauliu, ir pasislepia jie savo svajonėse, skerečiojimuose. Ši «naujoji» srovė užkvietė ir kai kuriuos marksistus, ypač mėgstančius užsiimnėti «filozofavimu».

Taip viena, taip kita tų srovių daug blėdies neša darbininkų politiška kovai. Abidvi jos blėdingos. Su abiejoms prisieina proletarijatu kovoti kaip su politiškos darbininkų organizacijos priešais, kaip su žmonėmis, kurie doko socializmo idėją, kurie tą idėją keičia, prisilaikant buržuazijos kurpaliaus.

Ir ištikro abi tos pakraipos turi gana daug bendro su buržuazijos idėjomis; — ir tų idėjų tikslas noroms ar nenoroms pritaikinti socializmą prie buržuazijinio kurpaliaus; proletarijato ideologiją pakeisti buržuazijine.

Rusijos proletarijatas rūpinasi atsikratyti nuo panašių elementų ir veda su jais atsakančią kovą.

Bet pas mus Lietuvoje, rodos, nėra kam su tuo elementu kovoti. Revoliucijos metu ir dar prieš ją nemaža jaunuomenės iš musiškos inteligentijos prisidėjo prie socialdemokratų. Reakcijai paėmus viršų jie viens paskui kitą pradėjo bėgti iš esdekų cilių; jiems jose pavojinga, o tos eilės jiems juk svetimos. Ne vieną buvusį esdeką dabar rasime prisišliejusį prie demokratų ir net prie klerikalų. Ten mat šilčiau ir ramiau! Ką bedarysi? Kiekvienas sau patogesnės vietelės jieško. Ir tame dar nieko tokio blogo nėra. Sumišo, sujudo... Ne vienas per apsirikimą į tenais pakliuvo; viskas nusiramino — galima susitvarkyti ir savo klaidas pataisyti. Ir juo greičiau jie taip padaro, juo geriau. Tokie būdami tarp proletarijato, nuduoda socialdemokratams ir darbininkams tik galvas svaigina iškraipytu ir nesuprastu socializmu. Perėjo jie į priešų eiles ir mės kovojame prieš juos kaip prieš tikrus savo priešus. Bet ne visi tat padarė. Kiti nežinia kodėl (galėdami savo tikrą veidą parodyti) nemetė socialdemokratų cilių. Pastarųjų darbai daug mums trukdė. Jie oficiališkais esdekais bebūdami faktiškai tramdė s. d.-ų darbus. Ant laimės pas mus tokių netaip daug buvo, ir jie nejučiomis atsistumdavo į šalį. Bet dar buvo kita veikėjų kategorija. Tai tokie, kurie savo laiku daug

veikė, paskui atšalo (kaip kiti išsitarai) prie darbo, pradėjo neva veikti, bet ištikrųjų beveik nieko nedarė ir taipgi trukdė tiems, ką veikė arba kurie bent norėjo veikti. Šių visų «veikėjų» pasekmės — prisidėti prie politiško veikimo likvidacijos.

(T.B.)

Z. A.

Socializmo trupiniai, kuriuos kiekvienas turi žinoti.

V. Kas socializmo laikuose dirbs sunkų ir negeistiną darbą?

Toki klausimą ir tankiai girdime. Mat klaidingai manoma, jog socializmo laikuose nė vienas nenorės dirbti negeistiną arba sunkų darbą, nes tada bus galima pasirinkti sau tinkantį darbą.

Apie tai, kas atliks tokį ar kitokį darbą, nereikėtų mums iš kalno rūpintis. Visupirma, didelė dalis darbo, kurį mės šiandien vadiname negeistinu, sunkum, pavojingu ir t.t., socializmo laikuose visai nebus; juos atliks mašinos. Ir dabar daugelį tų darbų galėtų atlikti mašinos, bet neatlieka jų mašinos todėl, kad žmogus yra šiandien pigesnis negu mašina. Priešingai, socializmo laikuose žmogus bus kur-kas brangesnis, todėl mašina atliks visą nešvarų ir sveikatai kenkiantį, bei pavojingą darbą. Pavyzdin, vienas iš pavojingiausių darbų — anglių kirtimas, gali būt atliekamas su mašinos pagalba, vieton kad dabar žmogus turi kirsti virš savo galvos ir tokiu būdu rizikuodamas net savo gyvastį. Socializmo laikuose to nebus.

Jeigu jau dar ir atsirastų panašių sunkių arba negeistinių darbų, tai prie jo bus daug trumpesnės valandos negu kad prie lengvo darbo, todėl kiti su mielu noru sutiks tą darbą dirbti, kur trumpesnės darbo valandos, nes užbaigus darbą lieka daugiau laiko dėl švietimosi. Arba galima bus padaryti taip, kad už blogiausio darbo atlikimą bus didesnis atlyginimas. Taipgi, idant surasti sunkaus darbo atlikėjus, valdžia paskirs extra-atlyginimą, apart reguliariškojo atlyginimo.

Pagalios, turime tikėti, kad socializmo laikuose žmonės nebus taip egoistiški kaip kad šiandien. Sunkius darbus atliks permainingomis, kožnam paskirtame laike. Taigi visai nėra ko bijoties, kad socializmo laikuose nebus kam atlikti sunkaus darbo ir todėl būtent dalis žmonių bus per prievartą varoma atlikti. Ne, to visai nebus. Visupirma — daug sunkių, nešvarių iš šiaip pavojingų darbų atliks mašinos. Rešta, ką neatliks mašinos, tai draugija padarys tokias išlygas, kad rasis žmonių, kurie atliks tą darbą, o priversti nereikės nėvieno.

VI. Ar socializmas panaikys šeimyną?

Dėlei suklaudinimo visuomenės, nemažai mūsų priešai remiasi ir tuo «argumentu», būk socializmas išnaikysias šeimyną. Tas tvirtinimas yra taipgi vienu iš daugelio nešvarių ir neteisingų užmetimų socialistams.

Ne, socializmas nenori išnaikinti šeimyną, jeigu kas-nors naikina šeimyną, tai tą daro dabartinis surėdymas — kapitalizmas. Jei kas sako, kad socializmas stengiasi panaikinti šeimyną ir įvykdyti «laisvąją meilę», tai tokiam galima atsakyti, jog jis nieko nežino apie socializmą. Laisvoji meilė panaudojama tik šlo surėdymo gadynėje.

Taip, kapitalizmas yra tas, kuris netik kad naikina šeimyną, bet tiesiog skleidžia laisvąją meilę. Paimkime mės šiandieninį gyvenimą, tai pamatysime, kad jis tuomi nėra, kuomi turėtų būti, t.y. laime tarp tų žmonių, kurie pasiskiria viens kitą už draugą ant visados.

Visupirma kapitalizmas atsižymi tuomi, kad labai daug porų atsiskiria. Atsiskyrimo priežasčia daugiausiai yra ekonomiškos

priežastis. Juk daug dabar jaunų vyrų ir moterų apsigveda ne dėl to, kad jie myli viens antrą, bet dėlto, kad viens iš jų turi šiek tiek turto, reiškia — tas vyras ar moteris, žiūrint pagal atsitikimą, apsigveda ne su žmogumi, bet su pinigais! Kiekvienam aišku, kokia laimė gali būti tarpe tokios poros.

Antra: Kapitalizmas, kuris diena nuo dienos pamažina darbininko uždarbį, sulyginus su pragyvenimo išlaidų pasidauginimu, daugeliui vyrų atima progą apsigvesti. Vyras, uždirbdamas aštuonius dolerius per savaitę, negali užlaikyti moterį ir šeimyną. Bet gamta reikalauja savo. Idant užganėdyti gamtą, reikia rasti išėjimą, o tą išėjimą pagamina kapitalizmas ir štai kaip:

Kapitalizmas, kuriam niekas daugiau neapeina, kaip tik padidinimas turto abelnai dėlei padauginimo profito išdirbystės įrankių ir transportacijos įtaisų savininkams, o kadangi profitas tegalima padauginti kuonodaugiausia tik per tai, kad darbininkams kuo mažiau mokama už jo darbą, todėl ir kapitalistai stengiasi kuomažiausias algas mokėti. Mažą algą gauna vyrai, bet dar mažesnę moteris (nežiūrint, kad tankiai jos atlieka tą patį darbą, arba daugiau negu vyras). Moterims algos yra taip žemos, kad jos negali jokiū būdu pragyventi iš tos algos. Neužtenkant algos dėl duonos, žinoma, badas į duris klabina, ir kad palaikyti gyvastį, moteris yra priverstos prieš paskutinio žingsnio — prostitucijos, iš kurios «pasipiktina» net buržuazijos moralistai (taipgi ir kunigai), bet išeigos iš to veikia neranda jokios, nes tai esanti gamtos kaltė! Tokiu būdu kapitalizmas iš vienos pusės parūpina vyrus, kurie negalėdami apsigvesti iš *stokos pinigų*, dėl gamtos reikalavimo užganėdinimo susiranda sau moteris, kurios save parsiduoda už *pinigus*, idant apdengti tą dalį gyvenimo lėšų, ką negali apdengti su savo algos pinigais iš priežasties *mažos* algos. Reiškia, šios gadinės surėdymo ekonominės priežastis padaro vyrą ir moterį prostitucijos aukomis.

Trečia: Kapitalizmo surėdyme užmokestis už darbą taip žemas, kad vyras tankiausiai negali uždirbti užlaikymą visai šeimynai, per ką moteris taipgi turi eiti į dirbtuvę, vieton prižiūrėti ir auginti savo kūdikius. Neužtenka to, kad motina negali rūpintis savo kūdikių auklėjimu, bet tankiai būdama neščia turi dirbti dirbtuvėje, visai atimant progą išsivystyti kūdikiui motinos kūne pagal gamtos ir higienos reikalavimus. Dabar statistikos skaitlienes pasakoja bausią istoriją, kiek daug šioje gadinėje užgema nesveikų kūdikių ir tokiu būdu lieka nelaimingais žmonėms ant viso savo gyvenimo, o neretai gimsta visai negyvi. Ir už tą viską yra atsakomybėje kapitalizmas.

Ketvirta: Darbo mokestis ant tiek pasimažino, kad jau vyras ir moteris, abu dirbdami, negali uždirbti užtektinai dėl užlaikymo visos šeimynos, todėl priversti savo vaikus — kurie dar tebėra kūdikiais, — siųsti į dirbtuves, krautuves, raštines, pagalios ir kalykles. Tokiu būdu ekonominės sąlygos šio surėdymo sutveria ir *Kūdikių Darbą*.

Taigi kapitalizmas pagimdo: *nesutikimus šeimynoje, prostituciją, nesveikų būstančių žmonijos gentkartę ir kūdikių darbą*, — už tai yra *keru šeimyniško gyvenimo ardytoju*.

Socializmo laikuose viso to nebus, todėl, kad socializmas kiekvienam, vyrui ir moteriai, suteiks teisingą atlyginimą už darbą ir tokiu būdu kiekvienas galės lengvai aprūpinti pats savo dukon ir neturės laukti jokios malonės nuo kito. Jei du jauni žmonės norės vesti, tai jie apsigves iš tikros meilės, o ne dėl turto.

Antra: Socializmas, suteikdamas kiekvienam draugijos naujai pilną išteklių pragyvenimui, taipgi suteiks kiekvienam progą apsigvesti ir nebus priverstas susilaikyti nuo apsigvedimo, kas šiandien tankiai atsitinka; nors kartais du jauni žmonės ir ištikro mygtusi, bet dėlei stokos išteklių negali apsigvesti.

Trečia: Socializmo laikuose kiekviena moteris gaus pilną užmokestį už savo darbą, per ką galės savo gyvenimo reikalus lengvai uždengti iš savo užmokesčio ir niekuomet nebus priversta save

taip nužeminti. Pagalios su pagerlumu ekonominių sąlygų dings ir tie vyrai, kurie šiandien reikalauja ir gali privilioti nelaimingus moteris.

Ketvirta: Socializmo laikuose jei vyras su motere ir dirbtų dirbtuvėje, tai vienok jų vaikai bus paimami po priežiūra tam-tikruose namuose, kur bus suteikiama pamokinti pavyzdžiai ir pamokinimai. Socializmo laikuose dings nuo gatvių tie sudulkėję ir nešvarūs, bei nemandagią kalbą vartojanti kūdikiai.

Penkta: O tas taip tikrai, kaip kad diena po tamsiai nakčiai išaušta, taip socializmo laikuose syki ant visados bus panaikinta kūdikių darbas ir kūdikiams bus suteikta geriausia progą išsivystyme savo talento.

Taigi socializmas, pagerindamas ekonomines sąlygas panaikins visą tą, kas ardo šeimyniškus santykius, kaip tai: nesutikimus, prostituciją, kūdikių darbą ir tt., todėl socializmas nėra *šeimynos panaikintojumas, bet pakėlėju, kaip morališkai, taip etiškai*.

L.F. & M.—R.

ŠIS BEI TAS.

Ka socialistai yra nuveike.

Apie 50 metų atgal socialistų (tada juos vadiavo idėjalistais) buvo mažas burelis. Ir iš to mažo burelio šiandien mes paaugome į 25 milijoninę armiją. 1876 m. socialistų balsų buvo 30,000, 1907 m. 8,803,000. Socialistai iškovojo pilnas tiesas organizuoties 25 kulturiškose tautose. Turi išrinkę 500 atstovų į įstatymdavystes arba parlamentus; 12,000 municipaliskų urėdninkų visuose urėduose.

Socialistai yra subudavoję demokratiškiausią politiską partiją, kuri yra teisingiausia už visas kitas partijas, suorganizuotas per vertelgas. Socialistai tur įtaise spausuves, kuriuose spausdinasi milijonai visokios rūšies raštų ir atsišaukimų.

Socialistai yra išleidę tukstančius moksliskų knygu, iš kurių daugelis mokslinčių naudojami. Socialistai yra tiek jau nuveike, kad daug filozofų ir mokslinčių, kurie pasibjauri esančiu netikusiu draugijos surėdymu, pereina darbininkų klesos išliuosuotojų eilėna. Socialistai nurodė tikrą kelią profesijonalinėms sąjungoms jų kovoje už ekonominį darbininkų išsiluosavimą. Socialistai išplėtojo žmonijoje supratimą, kad ne žmogus turtui, bet turtas žmogui turi priklausyti, kad šis draugijos surėdymas, kur pinigas žmogų o ne žmogus pinigą valdo, yra netikęs ir turi būti pakeistu tokiu surėdymu, kur turtas priklauso visiems tiems, kurie jį šiokiū bei kitokiū budu pagamina.

Socialistai privertė kapitalistus sukoncentruoti pramoniją; jie privertė atgaleiviškų sriovių klesą, laikantią kol kas savo rankose valdžią, padaryti palengvinančias pavergtosios klesos buvį reformas, nes viešpataujančios klesos bijodamos, kad pavergtoji klesa nestotų socialistų pusėn ir nepavarytų viešpataujančius nuo valdymo, daro bent panašias socialistų reikalaujamoms reformas. Pasidėkavojant socialistams, kai-kuriuose viešpatijose darbininkai nustoje sveikatos bei senatvės sulaukę, gauna algą iš valstybės išdo. Tie palengvinimai išdalies jau realizuojami gyvenime: Anglijoje, Fraucuzijoje, Belgijoje, Australijoje ir kai-kur Vokietijoje.

Vokietijos socialistų triusui pasidėkavojant, darbininkai išreikalavo iš valdžios apdraudą nuo nelaimingų prie darbo atsitikimų, ligos ir senatvės.

Socialistų reikalaujama, kad seni netikę namai būtų nugriauti ir jų vietoj kad būtų pastatyti nauji, atsakanti sveikatai namai darbininkų gyvenimui. Socialistu sumanyta ir sumanymas daugelyje vietų realizuojamas, kad neturtėlių vaikai gautų tinkamą maistą mokyklose. Tas yra jau daroma Holandijoje, Norvegijoje, Belgijoje, Francuzijoje ir Jungtinėse Valstijose Amerikos kai-kur bandoma tatau daryti. Socialistų kai-kur išreikalauta ir reikalaujama, idant dabinių apsidraudimo lėšas mokėtų fabrikantai, atsitikime nelaimės fabrikantai be jokių teismų tur išmokėti pašėlę ligoje ir posmertinę žuvus darbininkui prie darbo ar mirus iš susižeidimo. Tas įvykdinta Anglijoj, Belgijoj, Francuzijoj, Finlandijoj, Danijoj, Italijoj ir Holandijoj.

Socialistai daugiausiai prisidėję, kad išreikalauti nuo valdžios uždraudimą mažiems kudikiams dirbti fabrikose, kad paliuosuoti moteris nuo naktinio darbo fabrikose, kad būtų fabrikose įvesta priežiūra apsaugojanti darbininkų sveikatą ir gyvastį.

Rods, išskaityti visas smulkmenas ir nurodyti, kur kas įvykdinta, pasidėkavojant socialistų reikalavimams, nėra galima, nes tai būtų ilgų metų darbas, kad surinkti visus faktus, bet užtenka pasižiūrėti į viso pasaulio socialistų judėjimą, jų reikalavimus ir jų kovą už darbininkų buvimo palengvinimą, kad suprasti, jog tik nuo socialistų darbo žmonės gal laukti labo ir už kiekvieną palengvinimą tiesioginiai bei netiesioginiai socialistams pasidėkavoti.

Socialistai savo kovoje neapsistoja nė ant valandėlės, jie amžinai tur priekabę prie išnaudotojų ir skriaudikų darbo žmonių, jie amžinai reikalauja ir verčia lengvinti darbininkams sunkią buvimo našta, net kol tie darbininkai galų-gale neatities savo nuolento sprando ir neapsižvelgs aplinkui, kad pamatyti pasaulį ir teisybę, o tada numes nuo savo sprando vergijos jungą ir pasveiks savo išliuosuotoją—socializmą.

Visai neįstabu, kad šiandien mūsų klesiniai priešai negal socialistus šmeižti pravardžiovimais, nė įtarinėti teroristais, naikintojais kultūros ir civilizacijos, kadangi perdaug plačios minios jau mato, kad tik socialistai yra tikrais apginėjais kultūros ir civilizacijos.

Savo nuveikimus atlieka viens po kito ir savo veikime neapsistoja, bet žingsnis po žingsnio žengia prie galutinės pergalės.

S. Danilevičius.

Apskelbimu delei.

Laikraščiuose paprastai esti talpinama daugybė įvairių apskelbimų. Garsinasi knyginkai, perkupčiai, daktarai, visoki «institutai» ir visokios firmos. Tas yra visų tautų laikraštijoj. Ir tas gerai yra, žiurint į laikraštį iš medžiagiškosios pusės: apskelbimai neša išleidėjams pelną, padeda uždengti deficitą, išlaidas. Tik kas-žin ar vienodai atsiliepia ant skaitytojų, laikraščio ėmėjų? Pažiūrėsime.

Paimsimė Amerikos laikraščius. Čia jų išeina apie dešėtkas ir čia gera dirva reklamai: «turtingesnė» liaudis, todėl galima iš jos ką daugiau išgriebti. Todėl ir reklmuojasi visi, siulosi liudžiai už «geradėjus», kad tik išviloti iš darbininko skatikus. Ir laikraščiai tuos apskelbimus talpina.

Tame nubutų tiek blogumo, jeigu už apskelbimų nesislėptų apgavystės: juk labai tankiai garsinasi vieši apgavikai ir laikraščiai tą gerai žino.

Garsinasi dabar «tebuklingi» daktarai ir burtininkai. Ir dauguma žmonių jiems tiki. Neapšvistas, nesupratęs, pilnas prietarų darbininkas, iš kur jis žinos teisybę? Pasiunta tik kad jau likosi apgautu, kad jau kišenių ištuštino prigavikas, kuris taip mokėjo išsigirti laikraštyje.

Vienas mano pažįstamas vaikas A. G. Skotijoj, štai pasakojo:

«Praeitą vasarą aš perskaičiau «Keleivyje» šitokį apgarsinimą: «Kataliogas Dykai! Visiems kas prisiūs savo antrašą ir už 2c. markę, po to išsigiriama, kad ten galima visokių «gerų» daiktų nusipirkti ir nurodo adresuoti: Faust Novelty House, Room 603 Omaha Bldg. Chicago, Ill. Todėl tuojaus aš parašiau laišką prašydamas kataliogo. Kataliogą gavau. Neuzilgo atėjo ir laiškas iš minėtos «kompanijos», kuriame «tebuklas» patvirtinama, kad turint nors vieną iš paminėtų katalioge daiktų, galima pastoti milijonierium.

«Man užvis geriau patiko «juodaknygė». Todėl sutarėm su kitu draugu ir išsiuntėm tam 18 šilingų. Bet nuo to laiko praėjo jau suvirš trys mėnesiai, o «juodaknygės» vis negaunam. Dabar susipratom, kad esam apgauti, kas reikia dėti, nežinom.»

Ir tokių atsitikimų, žinoma, yra daugybė. Visoki šarlatanai, humbugai ir tebuklingi burtininkai ne vienam vargšui kišenių gerokai aptuština. Žmogelis po laikui keikia ir «tebukladarį» ir laikraštį, kuriame toki apgarsinimai talpinama.

Praeitą pavasarį buvo laikraštinių suvaziavimas ir, rodos, ir apskelbimų klausimas buvo pakeltas. Bet... pakol kas, dar viskas po senovei ir žadamų reformų tame nesimato.

Berods, redakcijos sakosi, kad laikraštis už apskelbimus «neatsako». Vienok nevisi skaitytojai tą patėmija ir dauguma patikėję laikraščio teisingumu, liekasi apgautais.

Leidėjai laikraščių! Jūs kurie sakotės nešate žmonių apšvietimą ir kultūrą. Ar ilgai penėsite tą žmonių apgavystėmis po priedanga apskelbimų? Jūs tankiai mylite duoti pamokslus socialistams už visokias «klaidas». Tai gi, pasistengkite apvalyti savo laikraščius iš šarlatanų ir «tebuklingų» burtininkų.

A—tis.

Musu moterims.

Socializmas kaipo idėja išliuosuojanti, laužanti storus kapitalistiško išnaudojimo ir vergimo pančius, rupinasi apvalyti pasaulį iš supuvusių, pasenusių, netikusių liekanų, kad

padaryti vietą naujo draugijinio surėdymo rumams statyti. Socializmas yra prie to idėja, kuri turi apimti visą žmoniją. Visiems be išskyrimo žmonėms širdies ir dvasios, žmonėms mislijantiems— socializmas atskleidžia naują gyvenimą, kurio siekiu turi tapti mokslaznyntė ir susipratimas, kad buti turi ateiti laikas, kuomet apsiaučiantį mus jurė skurdo, ašarų, piktadarysčių tur išnykti; kad vietoje išnaudojančiųjų ir išnaudojamųjų, nepasiliančiųjų tarpe savęs kovoje, atsirast nauja atgimusi žmonių draugija, kurios augščiausiu ir svarbiausiu gyvenimo siekiu bus abelna, visuotina draugijos gerovė, iš kurios negal but išskirtas joks dirbantis rankomis bei protu žmogus.

Taip suprstas socializmas po savo raudona vėliava— ženklų visų žmonių brolystės— turi sukviesti plačiasias žmonių minias, susidedančias iš tųjų žmonių, kuriuos kapitalistiška draugijos surėdymo tvarka išveldėjo (išskyrė) iš priklausančio jiems pagaminto turto ir paliko be tiesos reikalau ti sau laimės ir gyvenimo pilnoj to žodžio prasmėje; paliko vien tiesą dirbti, skursti, maldauti daleidimo gyventi, nes siulyti savo darbo spēkas, aukauti sveikatą, garbę, dorą ir laimę, kad gauti nepanešamą darbo našą nešti vien už plutą sausos duonos.

Taigi pirmose eilėse po socializmo vėliava turi stoti liaudis.

Bet kas yra liaudis?

Ar turi ten but vieni vyrai? Ar tik jie šiandien išnaudojami ir vergiami? Ar tik jų vienų krauju aplaistomos fabrikų grindys, ar tik jie vieni kenčia badą, skurdą, bedarbės baisenybės ir kalėjimuose žuva dėl duonos?

Moteriške! ar pamislįjai tu kodėl tavo vyras be darbo, o tu palikus mažus kudikius be globos, be motiniškos priežiūros, turi eiti fabrikon ir atlikti tą darbą, kurį galetų atlikti tavo vyras? Ar pagalvoji, dėlko taip yra?

Dėlto, kad kapitalistui tave yra lengviau išnaudoti, negu tavo vyrą, nes tau nėra tiesos organizuoties, kad bendromis spēkomis išreikalauti truputį didesnę dalelę tavo pagaminto kapitalistui produktto. Kapitalistas tau pigiau už darbą moka negu turėtų užmokėti už tą patį darbą tavo vyriui. Dėlto jį atstato nuo darbo, o tave įkinko į mašiną, kad krauti sau turtus, aplietus tavo prakaitu, krauju, ašaromis tavo ir tavo kudikių, kad išplėsti tau laimę ir tavo kudikiams žmonišką išauklėjimą, idaut jie išaugę butų tamsiais, nuolankiais, be žmogiškų reikalavimų vergais! Štai dėlko tu fabrikoj šiandien dirbi, o tavo vyras turi buti be darbo, štai dėlko kapitalistas ištraukia iš šeimos ratelio, kad suradyti meilę tarp vyro ir moteries, kad suardyti šeimyną, kad įstumti į baisiausį skurdą, nes tavo menko uždarbio tos šeimos užlaikymui toli nepakanka!

Moteriške ir motina! ar tu pamislįji apie tą viską? Ar tu supranti tą viską?

Jeigu taip, jeigu brangūs dar tau tavo kudikiai, dėl kurių kentėjai— kodėl tu nejieškai kelio ir budo, kaip apsaugoti savo kudikį nuo žmogėdžio kapitalistiško smako, kodėl tu leidi anam išplėsti tau laimę ir džiaugsmą, kodėl aukauji sa-

vo kudikius ant aukuro kapitalistiškos godulystės, siųsdama juos į fabriką, kad ten žutų jie dvasiškai ir kuniškai? Kodėl tavo motiniška meilė neverčia tavęs apginti juos, kuomet žinai, kad kiekvienas gyvunas gina savo jauniklius? Pamislyk, kodėl tu turi stoti žemiau neprotingo gyvuno? Kodėl tu džiaugiesi, jei tavo kudikiui paskiriama vieta zudančioje skerdykloje—fabrikoje? Kodėl tu džiaugiesi, kad pati gauni ten vietą, kad vieną gražią dieną pragaisti iš šio pasaulio sudegant bei liekant sumalta mašinos ratuose?

Kodėl tu neverti savo vyrą stoti ir pati nestoji į eiles tų, kurie eina kovon prieš tą šurpulus gimdančias piktadarys tes, kad gelbėti tave, tavo vyrą ir šeimyną iš to pasibaisėtinio padėjimo, kokaime esate!? Tik tose eilėse yra jusų išganymas!

J. B. S.

Tarptautinis Socialistų Kongresas Kopenhagoje.

(Tąsa)

Tolesniai rezoliucija nurodo, ko reikia darbininkų atstovams parlamentuose reikalauti nuo valdžios dabartinėse apystovose bedarbiams. I šiaip: 1) padarymo tikros statistikos bedarbių; 2) pasirūpinti sujieškoti bedarbiams darbą bei pagaminti šaltinius uždarbio likusiems be darbo darbininkams, prie to uždarbiai arba algos netur būt žemesni už nutartus sąjungose; 3) nepaprastų pašalpų darbininkų savyšalpos draugijų kasoms krizio laiku; 4) nepalaikymo tų pašalpų bedarbiams už susimylėjimo dovaną (išmaldą), kas aprubežiuoja pilietiškas teises bedarbių piliečių; 5) i-vykdinimo valdiškųjų darbo išjiejekojimo biurų, kas turi būti atliekama bendrai su darbininkų profesionalinėmis sąjungomis; 6) sutrumpinimas darbo dienos pagal valstybės priimtos normos; 7) pirm negu bus įvykdinta visuotinas darbininkų nuo bedarbių apdraudimas, socialistų atstovai visose šalysse privalo reikalauti, kad darbininkų sąjungų išdai būtų sušelpiami iš viešų fondų.

Tolesniai svarstant dalyką įstatymdavysčių apsilėidimo link darbininkų apsaugos reikalo, pasirodė, jog beveik visai nėra pildomos tarptautinės sutartys link to reikalo padarytos tarpe valstybių. Išsidirba padėjimas, kuriame visų šalių pramonininkai stipriausiu argumentu priešai darbininkų apsaugos įstatymdavystės plėtojimąsi stato tarptautinę konkurenciją, kuri būtent neleidžia šalies pramonininkams darbininkų reikalavimų pakakinti. Jie tvirtina, kad negalima sutrumpinti darbo dieną, negalima aprubežiuoti moterų ir vaikų darbą, nes kitaip kitų kraštų, kur tu aprubežiavimų nėra, konkurentai tarptautinėje rinkoje sumuš juos ir jie turėsia nubankrutyti. Toksai argumentas yra melagingas ir jį stato tik veidmainiai, kadangi darbininkų apsaugojimas nuo besąžiningo išnaudojimo darbininkų, darbo produktyviškumą padidina, padidindamas darbo spēką. Ne tos šalys tarptautinėje rinkoje turi pirmybę, kur ilga darbo diena, moterų ir kudikių pigus darbas naikina gyvybines spēkas gentkartės, bet tos, kur darbininkų klesia šiokiu bei kitokiu būdu įgijo apsaugą savo darbo spēkos. Tečiaus stojant ant pramonininkų matympunkčio, pridera nurodyti, jog tarptautinės darbo normos yra būtinomis dėl suvienodinimo darbininkų apsaugos įstatymdavystės visose šalysse. Tuo tarpu, rads, atsibuvo daugelis įvairių šalių atstovų susivažiamai dėl apkalbėjimo minimo reikalo (konferencija 1900 Berlyne, 1906 Berne), bet rezultatų jokių nepaliko.

Vienval pastebėtinu visose šalysse darosi įstatymdavystės apsi-

leidimas ir beveik visiškai užsimeršimas darbininkų apsaugos reikalo. Vokietijoje įstatymdavystė dėl darbininkų apsaugos traukė kelis metus nepadarė nė vieno žingsnio priekyn. Tas pats ir Jungtinėse Valstijose. Francūzijoje po ilgos kovos galų-gale pasisekė išreikalauti iš valstybės darbininkų senatvės apdraudimo, bet tie priimti įstatymai visgi nė elementariškiausių darbininkų reikalavimų nepakakina. Anglijos «liberališkoji» valdžia šiokio įstatymo priėmimą vis atideda «tolesniam laikui». Šian bei ten padaryta smulkias reformas, pv., Austrijoje sunormuota darbo diena namų būdavotojams ir pagerinta darbininkų apsauga nuo susižeidimo, — tečiau tas visgi yra želvio žingsniais akyveizdoje uždavinio didumo. Šiaip jau pastebima tendencijos atbulon pusėn, pv., Vokietijoje «reformos» projektas linkui apdraudus kasų žada tūlus smulkius pagerinimus, bet iš kitos pusės grėsia aprubežavimu darbininkų savyvaldos; valdžia rūpinasi apkarpinti darbininkų teises naudoties kasų fondais.

Referantas, geras žinovas tos materijos, drg. Molkenbuhr, kuris yra Vokietijos socialdemokratų atstovu parlamente, link šio tarptautinės įstatymdavystės klausimo, nurodė svarbiausias priežastis to surėdymo. Tomis priežastimis, anot referanto, yra, kad kaskart labiau kyla pramonininkų trustai, sindikatai, karteliai. Tos pramonininkų sąjungos igavo netik didelę ekonominę galę, bet taipgi galingą įtekė politikoje. Praėjusių laikų valstybių valdžios, verčiamos darbininkų masų ir viešos nuomonės, noroms-nenoroms pažaboję aršiausius išnaudojimus, nežiūrind fabrikantų priešinimosi. Dabartiniu laiku valstybių valdžios randasi rankose sindikatų ir trustų, kurie panaudoja visą savo įtekėms galę, kad neleisti išsiplėtoti darbininkų apsaugos įstatymdavystei.

Tečiau nors ir mažus žingsnius, bet visgi matoma ten, kur pasidėkavojant ypatingesnei politiškajai konsteliacijai valdžia ir buržuazijinės partijos turėjo visomis savo įjėgomis stengties, kad patrauktų savo pusėn darbininkų masą. Francūzija už darbininkų apdraudus įstatymą pasidėkavot turi tam faktui, kad radikalai nenorėdami pražudyti žmonių simpatijos buvo priversti padaryti šį-tą iš savo žadėjimų. Austrijoje darbininkai gavo visuotinio balsavimo teisę, o buržuazijinės partijos priverstos buvo išplėdyti bent dalelę darbininkų reikalavimų, kad nenustumt šalin nuo savęs dar joms ištikimais likusių rinkikų. Vokietijoje gi, kur klesinės priešgynybės kuolabiausiai užsiaštrinę, bei Jungtinėse Val. Amerikos, kur trustai apglėbė visą ekonominę ir politišką gyvenimą, buržuazija, remdamasi trustų ir sindikatų spēka, jokių palengvinančių darbininkų būvį reformų neleidžia įvykdyti.

Nepasikakinę anglų atstovai, kurie taip demonstratyviškai buvo atsisakę balsuoti už išneštąją rezoliuciją linkui bedarbių klausimo, po minėto referato apskelbė savo «Memorandum on Unemployment», po kuria pasirašė J. Ramsey ir McDonald. Savo notoje anglų atstovai sako, kad chroniška darbo stoka yra neatskirtina nuo esančio draugijinio surėdymo, o kova prieš bedarbę yra polityvomis: organizavimas viešų darbų yra nedaleistinas, nes plėtoja persitikrinimą, kad valstybė gal prašalinti ekonominius krizius. Valstybė, jų nuomone, privalo įsikišti į visą kapitalistišką šeiminkavimą, ir privalo sutverti priemones dėl užtikrinimo nuolatinio darbo bedarbiams. Privalo įgyvendint darbo biurą po kontrole sindikatų.

Bet ir šioj notoje nieko naujo nesant, kongresui prisiėjo vien patvirtinti šiame klausime pirmesniųjų kongresų nutarimus ir reikalavimus, kaip ve: 8 val. darbo dienos; uždraudimo darbo vaikams; uždraudimo naktinio darbo moterims; 36 valandų pasilsio savaitėje; abelos teisės koalicijos (sandaros); priežiūros pramonijos ir prekybos užvedimuose dėl apsaugojimo sveikatos ir gyvatis. Nutarimas kongreso baigiasi žodžiais: «Kongresas šaukia visų kraštų darbininkus, dirbančius pramonijoje, prekyboje, žemdirbystėje bei kitose darbo šakose, idant sulaužytų viešpataujan-

čios klesos užsispyrimą ir išreikalautų tikrą apsaugą darbo per neapsistojančią agitaciją ir plėtojamą politiškiųjų ir profesionalinių darbininkų organizacijų, pasiremiančių darbininkų klesiniu susipratimu».

(T.B.)

Ka rašo lietuviu laikraščiai.

«Visuomenė» pradėdama savo ėjimo antrus metus, įžengiamamjam straipsnyje rašo:

«Einant pas mus nedrąsiai... Vienas— draugo patartas, kitas— atsibodėjęs «tautiškųjų» straipsnių, kai—kas gal viename—kitame laikraštyje perskaitęs «Visuomenės» «garbinimą» už... už kabinėjimąsi prie gerų žmonių, už pirmiejių erzinimą abejonėmis sulgy jų demokratiškumo, už nesilankymą prieš paskučiausias lietuvių pirmieviškosios mados dogmas— laisvamanystę, feminizmą ir Bulotą. Už rašymą istorijos ir šaip—jau straipsnių, kokius ir kiti laikraščiai būtų sutikę priimti. Už mokslo, dailės, literatūros (nuo savęs pridėsim: katalikystės, tautystės, tumystės ir tt.) nesupratimą. Už gėrėjimąsi ne «lietuviškais» paveikslais ir bjaurinimąsi «lietuviškomis» apysakomis. Žodžiu už tat, kad «Visuomenė» nė «Lietuvos Žinios», nė «Viltis»...

«Tat ir nedrąsiai einant patirtų, kas gi pagalias tasai nė pirmievis, nė atgaleivis laikraštėlis, katram, be visų augščiau minėtųjų «aiškių» nedorybių, prikaišiojama dar pasiimtojo visuomeniškai—demokratiškojo vardo «neaiškumas» ir keistas sakymos «nedrąsumas». Kas gi tie visi ajotai, baltieji, raginiai, analfabetai, šilkiniai, tėveliai ir titi, kurie taip «fanaberiška» nosj kelia» ir «pasislėpę už pseudonimų, kaip už tvoros», dorųjų žmonių šlovę plėšia? Ką gi jie žada savo skaitytojam, kokius straipsnius, kokius vardus?

Paraudom. Neturim «vardų», vien tik bedorius pseudonimus. Negalim prizadėt nė Voldemaro ir Dovydaičio mokslo, nė Lazdynų Pelėdos ir Šatrijos Raganos beletristikos, nė Girios ir Margalio eilių, žodžiu nieko iš to, kuo remiasi mūsų dabartinė «tautos kultūra». Nemokėsime sutartinai su kitais šukterėti, endekams (vadinas lenkams) sušuku ant litvomanų (suprask lietuvių), nė jų nedorybių tinkamai iškelti. Nesusiprasim tylėti apie neklaidingųjų tautos vadovų „klaidas“. Nešauksim nė prie „vienybės“, nė prie „krikščoinybė“. Nė, ant galo, aiškiau nesivadįsime ir neraišysime...»

Ar šiaip ar taip, o bet „Visuomenė“ po truputį pradeda sveikti, išblyškimas nuo jos veido pradeda nykti ir raudonumas— ženklas sveikatos— apsirėikšti. Tikrai su džiaugsmu tą apsirėikimą sveikiname ir linkime kuoveikiausiai pasveikti iš tos išblyškimo ir nedrąsumo ligos.

„Lietuvos Žinios“ praneša, kad Rusijos senatas nutarė uždengti Kauno, Kelcu ir Varšavos gub. visas draugijas, kurios turi tikybinį tikslą. Kiek teko sužinoti senatui panaičinus gub. komisijos patvirtinimą,— tų draugijų įstatai busią vienok užtvirtinti Stolipino. O jei kartais Stolypinas per-

žiurėjęs tų draugijų įstatymus, neišrastų galimu leisti joms gyventi pagal senųjų įstatų — tai žadama užtvirtinti nauji pataisyti tų draugijų įstatatai. Tie pataisyti įstatatai jau esą paruošti. Tikimasi, kad nors prisieitų draugijas formalistiškai likviduoti, bet faktiškai jų gyvavimas nebus visgi pertrauktas.

Butų tai lyg kad atsilyginimas toms draugijoms, ypač musiškajai Švento Juozapo, už tokį rupestingą gelbėjimą valdžios revoliucijos ir po revoliucijos metais.

* * *
«Tėvynės» N12 SLA. 38 kuopa, remdamosi savo fin. raštininko, A. Venckevičiaus papasakojimu, apskelbia, kad «Tėvynės» redaktorius pasakęs, jog SLA. Centro valdyba norinti pasisavinti visą Susivienijimo turą, o M. J. Damijonaitis, užginčydamas tam, prezidentiška reikalauja nuo K. Vidiko («Tėvynės» redaktoriaus) pasiteisinimo, įsakydamas:

«P—s K. Vidikas teiksis tuojuos paaiškinti, ant ko remdamasis tai galėjo kalbėti? Jeigu atsakysi, jog tas netiesa, tai visgi, girdėdamas ten ant vietos tokius skandalus, turėjai per «Tėvynę» tuojuos užginčyti, kad ne tiesa!»

Bėdinas «Tėvynės» redaktorius. Jo mylista prezidentas įsako pamesti raštatalį ir eiti bastyties po gatves ir smukles, klausyties kur kas ką sako ant Centro valdybos ir išgirdus ką—nors, tuojuos per «Tėvynę» užginčyti, kad «netiesa!»

Tečiaus redaktorius įsakymui turbūt nemano pasiduoti, jeigu taip drąsiai atkerta, kaip ve:

«Aiškintis prieš senus vaikus iš senų bobelių pasakų—tai darbas, kuriuo aš neužsiimu».

Bravo! Vyriškai.

LAISKAI Į REDAKCIJĄ.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA!

Teiksitės suteikt vietos «Kovoje», kaipo darbininkų organe apsiginimui nuo užpuolikų bei pranešimui sąjungiečiams, kad žinotų su kuom turi ir su kuom gali turėt reikala, arba kas yra pavergtosios klesos priešų, o kas šalininku.

Paprastieji korespondentai per «Lietuvą» kelintu kartu diskredituoja mano ypatą visuomenės arba skaitančių «Lietuvą» akjse, į kuriuos neatkreipiau atydos, bet pastarąjį kartą užsidaviau išreikalaut nuo tokių korespondentų—šmeižikų parėmimo faktais, tarpininku buvo «Lietuva». «Lietuvos»

N7, korespondencija iš Brooklyn, N.Y., rašyta tulo p. «Ėsas», kurios autorius susapnavęs kokią niekam nežinomą (berods, «Liet.» red. žinomą) kompaniją ir primesdamas ją man. Vienok kytras autorius mokėjo pasislėpt. Prie teisybės priėjimo «L.» redakcijoh pasiunčiau nuo užpuolikų apsiginimo straipsnelį. Redakcija «L.» N9 duoda visai nesuprantamą man atsakymą. Ne vien, kad iš atsakymo negalima buvo suprast, kad tai man, bet ir iš vardo, nes suvalgo naują vardą — Smuikus, bet žodis «kompanija» buvo liudytoju, kad tas atsakymas yra man duotas. Tiek to. Bet man už vis akviviausia buvo ir yra, kad «L.» esanti užimtų mylių nuo Brooklyn, o geriaus dalykus žino negu jos

korespondentas Ėsas, t.y. tas esąs apskelbė koku tai negeistinu kompanu, o «L.» redakcija įvardijo kompanijos siekinus, «kad kompanija, erzinanti ir sėjantinetvarką, yra, apie tai niekas neabejoja». Redakcija prisispyrus tvirtina, kad tokia kompanija yra, ir pasiremdama ant ko!.. Ar tai ant laikraštinės etikos, ar tai ant laikraštinių susivaziavimo nutarimų, kuriuos jie patįs nutarė, kad ypataš šmeiziančias korespondencijas su slapyvardžiais netalpint. «L.» redakcija netik talpina, bet dar tvirtina apie nesancias kokias tai kompanijas.

Kad netalpino mano reikalavimo darodymų link tos, man nesapnuotos kompanijos, straipsnelio, parašiau redakcijai laiškutį, nurodydamas pasekmes netalpinimo, už ką greitai galima apšmeizt kitą, o redakcijai nedaleidžiant pasiteisint, turi tas žmogelis be reikalo kęst. Ant šio laiškučio atsako (nes mat ne viešai) mąndagesnėje formoje. Vienok apie pataisymą pirmiaus padarytos klaidos nemano.

Aišku, kas yra mūsų priešų, o kas šalininku. Nevien «Lietuva» visoms keturioms ant socialistų kabinasi, bet turi ir pagelbininkus, kaip: «Vien. Lietuvinkų», «Draugą» bei «Žvaigždę», kurie yra tobuliausiais ant sacijalistų užsipuldinėjimo įrankiais.

Ikišiol aš tikėjau, kad kuriam laikraštij esi apšmeiztu, tai tame pačiame turi tiesą ir pasiteisint arba nurodyt neteisungumą užsipuldinėjimų, bet dabar esu persitikrinęs, kad tie ponai tik nuskriaust moka, o skriaudą atlygint nemano. Tas yra labai pagirtinu, nes taip daro ir carų valdžios, sodydamos kad ir nekaltiausius kalėjiman; sėdėk, vargk, o kad vėliaus atras tave nekaltu, tau už tai niekas neatlygins. Ar tokios etikos palaikymui reikalingi laikraštinių suvaziavimai?

P.Sinkus.

II.

GERBIAMOJI «KOVOS» REDAKCIJA:—

Meldžiu patalpinti mano pasiaiškiniimą.

J.S Pruselaitis, narys Pild. Komiteto apmelagina mane, buk aš ne tuos dokumentus pridaviau link nupirkimo rankrašcio «Moteris ir Socializmas». Centro Komitetų konferencijoj aš pasakiau: „Jei negalėsiu surast originalą (nes tas dar prie Bagočiaus prisiųstas), tat parašysiu V.K.Račkaucko, kad kitą parašytų“, ką ir padariau. Tad už ką mane Pruselaitis melagina ir papeikimus duoda? Jei aš sakiau, jog man gyvenant dar Brooklyne, atsimenu, kaip Račkauckas sulygo minėtą veikalą parduotinai Sąjungai pavesti ir kad jis — Račkauckas — man matant ant Bagočiaus prisiųsto rašto pasirašė, tad ar už tai Pruselaitis maue melagina ir papeikimus duoda?

Stebiuosiu. Bet panašūs išsireiškimai jau yra perdaug savo dienas atgyvenę ir, rodos, nepritiktų juos vartot, ypač Pruselaičiui, aš jų neužsipelniau.

J. Grinius.

Kiek atmenama ir faktai rodo, CK. konfer. p. J. Grinius buvo tvirtinta, kad adm. yra minimi dokumentai, bet datos tų dokumentų prieštarauja, reiškia *nebuvo*, todėl drg. J.S. Pruselaitis «melagina» remdamasis faktais.

Red.

Senas Vincas, R. R.

JIS DINGO.

(Iš revoliucijos atsitikimu.)

(Tąsa)

Naktis tamsi, bet šilta. Vėjalis judina jaunų berželių viršūnes, jie tarsi, ką tai paslaptingo, susikišdami, tarpe savęs šneka. Upelis sriuvendamas savo melodiją mainė, tai į verkiančio kūdikio, tai į vaitojančio žmogaus balsus. Pievos apsiaustos tamsia migla, tarsi linksta, puola ir grimzta į kokią tai baisią bedugnę. Visa gamta, perstatė tylia ir liūdną sceną.

Ant kalnelio sėdėjo burelis žmonių, kurie paslaptinškai, tyliai, bet karštai tarp savęs kalbėjosi. Iš migla apdengtos pievos, pasirodė koks tai juodas šešėlis ir kaskart artinosi link sėdinčiųjų. Šie nutilo ir užviešpatavo gili ir nerami tylą...

— Draugai! ginklus!...— pasigirdo tylus drebantis balsas iš sėdinčiųjų tarpo.

Sužairavo rankose revolveriai, visi priglaudė savo krūtines prie žemės, laikydami atkištus revolverius link priešų ir, tyliai kvėpuodami, laukė valandos...

Jau girdisi arklių parpsėjimas, lengvas balnų, diržų girgždėjimas ir lėtas kanopų bildėjimas.

— Apsiauskit kalną, tik vikriai!— pasigirdo žiaurus, storas balsas.

Žemė sudrebėjo po arklių kojoms ir vėl tylą...

— Šautuvus ant rankų!...— atsikartojo tas pats balsas.

— Ar pasiduosime budeliams, ar ginsimės?— pasigirdo tylus moteriškės balsas iš tarpo apsuptųjų.

— Gintis, ... gintis!...— atsiliepė keli balsai.

— Draugai skirstykites, stokite už medžių, ratu aplink kalną.— skambėjo tylus moteriškės balsas.

— Kas randasi ant kalno, visi eikite žemyn!— atsikartojo žiaurusis balsas.

— Nesulauksi to, kraujagery!— pasigirdo atsakymas.

— Šautuvus prie peties... Ply.

Pasipylė šūviai iš abiejų pusių. Dūmai aptemdė visą reginį ir be pertraukos pylėsi iš visų pusių dūmų kamuoliai, kurie dar labiau sudrumstė tamsias nakties miglas. Jau retinasi šūviai iš užpultųjų pusės. Girdisi silpnas vaitojimas, arklių parpsėjimas ir bailus žviegimas... Nutilo užpultieji...

Užpuolikai prisiartinę prie savo aukų ir radę vienus pažeistus, kitus sveikus, pradėjo juos stumdyti su šautuvų kulbėms ir plakti nagaikomis, plakdami ir stumdydami, varėsi keliu link raštinės, kuri nepertoli radosi.

Tarp jų buvo Jurgelis, kuris buvo vadu pulkelio darbininkiškos kariuomenės. Juos sugrudo į kalėjimą...

Petronėlė buvo pasislėpusi tankiose medžio šakose, ir tuom išsigėlbėjo iš baisių budelių rankų ir bjauraus dvokiančio kalėjimo.

Viskam aptilus, ji išlipo iš medžio ir atsisdus ant upeilio kranto, ilgai mąstė... Ji darė plenus, kaip ir koklu būdu paliuosuoti iš kalėjimo savo mylimą Jurgelį ir kitus draugus. Ji mąstė apie jo motinos likimą, apie savo ir draugų, su kuriais tik prieš vieną valandą jie taip meiliai kalbėjosi, svarstė svarbius dalykus ir prisiekė vieni kitiems, kad neišsiduosią, manė atlikti didžius darbus ir tt.

— Relkia juos gelbėti! Juk mes prisiekėme vieni kitiems, kad nežiūrėt ant savo-gyvasties, žvėriško kareivių pasielgimo, kalėjimo nė katorgos!... Reikia juos gelbėti... gelbėti kol nevēlu, nes rytoj juos išgabės į tvirtus kalėjimo mūrus, o tuomet?... Tuomet bus jau vėlu.

Staiga atsistojo Petronėlė ir, tarsi stirna, leidosi bėgti per laukus rytų link. Nubėgo apie du varstu, kur tik josi rasti savo draugų ir bendromis spėkomis paliuosuoti suimtuosius.

Suradus juos ir apsakius jiems viską, kas atsitiko kvietė juos rengties prie užpuolimo ant kalėjimo. Jos kalba ir meili kalba tyliai skambėjo:

— Draugai! Nedrebėkime iš baimės, abejodami, nes brangus laikas bėga, o jam prabėgus— bus vėlu... Mūsų draugai žus... Jie žus be pėdsakos, be iškilmingų laidotuvių, be draugų ir be vilties, kad jiems žuvus, mes stoisim jų vietoj!... Jie laukia išliuosavimo!... O išliuosavimas da mūsų rankose...

— Neturime tiek spėkų, kad galėtume kazokus išvadyti ir kytį ir paliuosuoti juos, nes užstatyta tvirta sargyba— abejodamas atsiliepė vienas iš burelio.

— Aš manau, kad tą mes lengvai atlikime, nes man bėgant čion, girdėjau keikiančius kazokus jojant vieškeliu ir kiek supratau iš jų kalbų, tai jie mūs draugus užduoda išjojo gaudyt daugiau aukų, o jeigu taip būtų, tai man lengva bus apgalėti vieną sargą, kuris girtas snaudžia po kalėjimo duris.— rimtai atsakė Petronėlė.

— Jeigu taip, tai negaišinkime, draugai, laiko!— pribilo vienas.

— Ar turite ginklus? Duokite man nors keliatą patronų, nes visus pasiunčiau pasveikinti priešus,— linksmi kalbėjo Petronėlė.

Būrelis sujudo, vieni nubėgo atsinešti ginklus, likusieji— taisėsi ir apžiūrinėjo savo revolverius. Netrukus visi sugrįžo.

— Ar jau visi gatavai prisirengę?

— Taip, taip!— atsiliepė keli balsai.

— Na, tai eime, tik drąsiai draugai.

— Tamista likis čia ir lauk kol mes sugrįšime su paliuosotais draugais.

— O ne! Aš pirmutinė užmesiu maišą sargui ant galvos.

— Pasilsėk tamista, mes paliuosuosime juos, neabejokite drauge.

— Ne, draugai. Neliksiu jokių būdu. Na, tik patrinkite man draugai.

* * *

Mėnulis retkarčiais išlisdamas pro juodus debesėlius tarsi sergėdamas ką tai ant žemės apšviečia ją ir vėl pasitraukia. Išlindo, apšvietė šale plento stovintį baltą mūrą, kur priame buvo uždaryti suimtieji. Sargas sėdi galvą nukreipęs prieš durų, o aplinkui nieko nesimato. Grabinė tyli. Skersal plentą, miško krašte slankiojo pro medžius juodūs žmonių šešėliai, kurie tai prisilenkdami prie žemės, tai pasistiebdami ant kojų pirštų, tēmijo link mūro.

— Kas pirmas stversime sargą?— tyliai šnibždėjo Petronėlė.

— Tamista pastovėk čion kaip sargyba, jeigu tu pamatytum pirm negu draugai bus liوسي, surik tris kartus pelėdos balsu. Na, tik tykia ir tvirtai stverkime sargą draugai... Aš pirmas.— drąsiai kalbėjo augštas jaunaitis.

Suoletis subildėjo ir stiprios rankos, dvilinką sargą įgrūdo į maišą. Vienas stovėdamas prie maišo, tyliai, bet šiurkščiai, kalbėjo:— «Pasikrutysi, ar suriksi, duosisi knuolą į galvą!» Sargas gulėjo kaip negyvas.

Spynos traktelėjo ir jau kalėjimo durys atviros. Suimtieji po skaudžių smūgių apsvaigę gulėjo vieni ant kitų, kiti ant purvinos žemės.

N O R S.

NORS dangus aptemęs — žaibuoja žaibai,
 Nors audros mus blaško ir tranko;
 Nors mūsų vis laukia atverti grabai —
 Nors oras pilns dvokiančio tvanko;
 Nors siunta ta gauja beširdžių piktų,
 Nors jieji visaip mus terioja...
 Nors girdžias juokavims tų žvėrių girtų,
 Kad žmonės iš skausmo vaitoja...
 Nors jieji mums rengia šaltuosius kapus,
 Apkalę į urvus uždaro...
 Be gailėsčio skina lyg medžio lapus —
 Iš tarpo gyvųjų išvaro, —
 Vienok mėš nepulsme ant kelių prieš juos!
 Nemelsime sau atleidimo! —
 Kol skriaudos, beteisė ant žemės gyvuos —
 Tai kovai nebus perstojimo!...
 Nors mūsų troškimų daugum's nesupras,
 Nors juoksis skaniai sau nevienas...
 Nors šauksmas: «vienybė!» dar vietos neras; —
 Nors žmonės vis trauks vargo dienas...
 Bet laikui praėjus jų akis prašvis!
 Nudžius aprasoję blakstienos...
 Ir skaudūs retėžiai lyg dulkė nukris —
 Ateis tad pavasario dienos!...
 Prie darbo tat, broliai, papuošę save
 Gražiais idealais brolybės:
 Su meilės, lygybės, vienybės ugnia
 Tirpykime ledą tamsybės!

Aidas.

SVARBIOS ŽINIOS.

Pasibaisėtina tragedija.

Kovo 25 d. «Triangle Waist Co» fabrikoje, esančioj prie Washington Place gatvės, New Yorke, pasidarius gaisrui ant 8 triobos lubų likosi atskirtas kelias gelbėjimuisi dirbusiems ant 9 ir 10 lubų darbininkams. Ugnis taip smarkiai apėmė visą 8 lubų triobos dalį, kad elevatoriai tuojaus sustojo funkcijonavę. Tarpe darbininkų, beveik vien tik moterų ir merginų, kilo neaprašoma panika. Nesant prietaisų gelbėties per langus, ir kaip dabar tirinėjimas parodo, kad buvo ir durys uzrakintos, iš baimės padukusios pradėjo šokti nuo 10 lubų per laugus lauk ant gatvės. Krintančių kunų lietus užklojo visą šalygatvį aplink fabriką, kruvinomis kruvomis į masą susikulusių kunų, kuriuos reikėjo gurbais nunešiot šalin. Labai mažai iš tų aukų giminės bei gimdytojai galėjo pažinti. Žuvo daugiausiai merginų ir jaunų mergaičių. Kiek ikišiol patirta žuvo 147 ypatos, bet daugelis sudegė į pelenus degančioj triboj ir negreit bus galima patirti tikrą žuvusių skaitlių.

Tikra priežastis gaisro nėra žinoma, nors kapitalizmo apginėjai bando įpasakoti, buk pasidarė nuo numesto paperoso. Tačiau už visą tą pasibaisėtiną tragediją atsakomybė puola ant fabriko savininkų, nes trioba buvo neaprupinta jokiomis gelbėjimosi prietaisomis, kad jeigu gaisras būtų ištikęs augš-

tesnėj dalyj, tai dėl išbėgimo iš namo merginos turėtų suvarfoti tris valandas laiko. Taip apreiškia ugnegesių viršininkas Beers, kuris taipgi pasakė: «Butinai reikalaujame įstatų, kurie duotų mums daugiau triobų apsaugotų nuo mirties negu nuo ugnies». Mieste, kaip pasirodo, yra daug fabrikinų triobų, kuriose dar menkiausiai atkreipiama atyda į darbininkų gyvasties apsaugos reikalus.

Isitempimas didinasi.

Rusijos politiškosios partijos, net ir atzagareiviškiausiųjų klodų, sujudo prieš valdžios politiką ir tam tikslui atsibuvo daugelis konferencijų. Peterburgo ir Maskvos gildoje kilo panika. To sujudimo priežastis, sako, yra Stolypino pasikėsinimas išnaikinti Dumą. Peterburge didelis pasipiktinimas iš valdžios politikos, o tas buvo priežastis ministerių atsisakymo nuo vietos. Stolypinas nors irgi pasitraukė, pavesdamas savo vietą Kokovceviui, tačiau caras paskyrė Stolypiną diktatorium, kuris kėsina panaikinti Dumą.

Kynijos atsakymas į Rusijos valdžios ultimatum, kad prižada išpildyti visus Rusijos reikalavimus, Rusijos žmonių tarpe nepadarė laukiamo įspudžio. Nors kyniškas ambasadorius užtikrina Kynijos bičiulystę, tačiau atsakymo turinys leidžia dasiprotėt, kad Kynija išpildo Rusijos reikalavimus tik laikinai, nes tuo pačiu laiku su visa savo energija rengiasi prie apsirovavimo su Rusija. Ta žinia žmonėse sukėlė mintį, kad karė Rusijos su Kynija ir sykiu su Japonija yra neišvengtina.

Diazas žada pasitraukti.

Laikraščiai skelbia, kad revoliucionieriams imant viršų, Meksikos prez. Diazas rengiasi naujam ministerių kabinetui, kuris susitveria į vietą atsisakiusio nuo tarnystės, įteikti savo rezignaciją nuo prezidento vietos, kurią per daugelį metų sauvailiškai laikė.

Lyginai laikraščiai skelbia, kad amerikoniškas socialistas Berthold, dalyvaujantis Meksikos revoliucijoje, likosi pažeistu ir paimtu nelaisvėn, kur likosi nužudytas per Diazo kariumenę.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės popieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas. Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

WEST PULLMAN, ILL. Kovo 5 dieną, TMD, 104 parėngė prakalbas. Kalbėtoją pakvietė iš Chicagos p. J. Dagj.

Pirmsėdžiui perstačius kalbėtoją J. Dagj, publika su žingeidumu laukė, nes dar niekas nebuvo girdėjęs jo kalbos. Kalbėtojas išėjęs ant pagrindų, persiprašė, kad jis neužimeš ilgą laiką kalbėti, bet perskaitysės, kas bus aiškiau supran-

tama, ką skaitys ir kokioje temoje, visi nepasakė.

Pirmiausia priminė apie Lietuvos praietį, išniekino žydus buk žydai Philadelphijoj nusukriaudė lietuvių unijas. Laikė streiko Philadelphijoj (nepasakė kokio streiko ir kada) žydai unijistai atsisakė nuo lietuvių ir stoji prie darbo, o lietuvių jieškodami teisybės, kur tik ėjo visur sutiko žydus.

Pereituose metuose per rubsiuvių streiką Chicagoje, lietuvių taipgi buvo nusukriausti, nors buvo suaukauta vien dėl lietuvių \$1200. Girdi visur tuos skriaudžia, kurie atsilikę taigi lietuviams reikia pakilti augščiau, nes kitaip nieko gero nesulauksime. Jeigu ir raudonieji paimsia viršų, vistiek bus bombos ir šaudymai silpniesnių.

Užbaigdamas skaitymą priminė, kad TMD. išleido daug mokslisų knygūčių, net keletą ir socialistisų.

Publika liko neužganėdinta, dėlto, kad buvo garsinta prakalbos ir krutanti paveikslai, o čia pamatė tik Dagį.

P. Unteris.

ELIZABETH, N. J. Čion yra susitvėrus LSS. 147 kuopa, kurioj dalyvauja apie 27 draugai, yre nutarta laikyti savo susirinkimus 2 kartu į mėnesį, pirmą ir trečią penktadienį, bet ant susirinkimo atsilanko 5-6 draugai, daugiau sia atsilanko 10 ir negalima žinoti, dėlko draugai neatsilanko ant susirinkimų?

Dauguma iš mūsų priguli prie Liet. Giedro Choro, kuris susideda iš 30 draugų ir nutarta repeticijas laikyti 2 kartu į savaitę, išsyk susirinkdavo visi, bet dabar daugiausia atsilanko 10 ir kada dainoriai, yra tai mokytojas nėra, kada mokytojas yra, tai dainorių nėra ir kaip matyt pradeda pakrikti choras.

Diėžiausia bėda, tai mūsų nekurie draugai laikrodžio nepažįsta, yra nutarta susirinkti ant 7:30, o jie ateina apie 10 valandą. Meldžiu draugus lankytis skaitlingiau ir ant paskirto laiko.

Karolis.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

33) 7 kp. prisiuntė reikalavimą-įnešimą, kad pavienis S-gos narys, P.Petronis už prieš-socijalistišką agitaciją būtų pašalintas iš S-gos; ant to 7 kuopai paaiškinta, kad pareikalavimas nebus pasiūstas jokiam komitetui, kol nebus pailūdytas 2/3 kuopos narių, kaip kad tas reikalaujama sulyg V-me Susiv. priimtų nutarimų. Taipgi ir drg P.Petronis prisiuntė užklausimą, ką daryti, kad jį nori be priežasties ir neteisingai pašalinti 7 kuopa, ant to paaiškinta, kad nėra ko bijoties, jei drg. Petronis jaučiasi nekaltu.

34) Drg. A.Žymontui prisiūsta kopija J.Griniaus rašyto jam laiško, paaiškinant, kad pats dalykas perduotas Tr. Teismui dėl ištyrimo.

35) Aplaikyta Centro Sekr. iškaščiai už January mėnesį, viso labo \$5.50.

36) Išrinktieji delegatai pasveikinimui Leo Deuth praneša, kad dalyvavo surengtame pasveikinimo susirinkime, suteikiant linkėjimus varde S-gos.

37) Ad-ja sugrąžino «Nominacijų ir Legitimavimo pasekmes

1910m.» paaiškindama, kad «Kovoje» negalima patalpinti. Dalykas pasiūstas P.K-tui.

38) Drg. J.K.Gilius pranešė, kad visi rajonai, išskyrus IV, dar neužsimokėjo lėšų, kurios tapo padarytos drg. Giliumi būnant V.K-to sekretorium. Skolingųjų rajonų komitetams išsiuntinėta paraginimai, idant užsimokėtų.

39) 83 kuopos įnešimas, kad S-ga išleidinėtų mėnesinį priedą, sulauktas, nes tokįs nutarimas jau randasi nuo 1909 metų, bet gyveniman negalima realizuoti dėl stokos pinigų.

40) 130 kp. susivienijo su 105 kuopa. Carteris 105 kuopos prisiūstas C.Sekretoriui.

41) Drg. L.Grikšto įnešimas linkni sušelpimo J. Liaugmino šeimos pasiūstas RRR-tui.

42) Susitvėrė nauja 159 kuopa, E. Cambridge, Mass.

43) Iš I rajono į V.K-to atstovą išrinkta drg. J.Stalioraitis.

44) Iš III rajono į V.K-to atstovus išrinkti J.Baltušis ir F.K.Vabalas.

45) 116 kuopa pareikalavo, kad jai priduoūt kopiją nuo 157 kp. priduoūt motyvų linkni jos atsiskyrimo nuo 116 kp. Ant to paaiškinta, kad nieko blogo nėra tuose motyvuose pasakyta ant 116 kp., o pagaliao 116 kp. irgi dar nėra pridavusi paaiškinimo priežasties, kodėl 157 kuopos draugai atsiskyrė. Dabar 116 kuopa prisiuntė paaiškinimą, kodėl dalis atsiskyrė nuo jos ir sulyg antro pareikalavimo likosi pasiūsta kopija nuo reikalaujamo dalyko.

46) Užklausus Socialist party Išp. Komiteto apie būdus prisidėjimo prie Socialist Party, Centro Sekretorius atsakė, kad dėlėi stokos laiko tas dalykas nebuvo galima apkalbėti pereiname Išp. K-to posėdije (Febr. 4 ir 5 š.m.) ir per tai atidėtas ant sekančio posėdžio.

47) 116 kp. įnešimas, kad S-ga išduoūt subscribeijos kortas dėl «Kovos» pasiūstas P.K-tui.

48) J.Griniui pranešta, kad jo reikalavimas paskirti Trečiųjų Teismą dėl ištirimo dalyko tarpe jo ir A.Purvio, per P.K-tą tapo atmestas (tarimas pagal P.K. nutarimą liekasi nepagaršintas), todėl, kad tas dalykas (apkaltinimas už prigulėjimą prie klikos) nieko bendro neturi su S-ga.

49) J.Griniui pranešta, kad jo reikalavimas nepripažinti A. Bernotą S.T.Kont. Komisijos nariu per P.K-tą tapo atmestas (tarimas pagal P.K. nutarimą liekasi nepagaršintas), bet nutarta ištirti, ar J.Griniaus laikė sau pagelbininką, kaip kad A.Bernotas rašė «Kovoje» ir dėl to tikslo užklausta keli klausimai J.Griniaus, taipgi ir tuomlaikinių zecerų bei STK. K-jos. Atsakymai jau prisiūsta ir pasiūsti P.K-tui.

50) J.Šukiui pranešta, kad jo skundas ant A.Purvio (žr. C. Sekr. Pr. 385) per P.K-tą tapo atmestas (tarimas likosi nepagaršintas) todėl, kad jis neturi bendro su S-gos įstaigomis, o rišasi vien tik su ypatomis. Taipgi pagal tą patį P.K-to tarimą pranešta 34 tai kuopai tikras dalykų stovis tame reikale (mat tame dalyke buvo išpainiojusi ir 34 kuopa).

51) F.J.Bagočiui pranešta, kad jis ištešintas sulyg P.K-to Tarimu 94. Taipgi J.Griniui pranešta, kad jam išreiškiami papekimas tuom patim tarimu. Dabar J.Griniaus klausia, kokia įstaiga turi augštesnę galę spręsti tame dalyke ir kodėl P.K-to balsai tame sprendime pasidalijo; ant to paaiškinta, kad už P.K-tą sekanti augštesnė įstaiga yra V.K-tas, o kaslink P.K-to balsų pasidalijimo, tai patarta J.Griniui persitikrinti iš apskelbto P.K-to Tarimo 94, «Kovos» N4, iš kur galės patirti, kad P.K-to nuomonės tame dalyke visai nebuvo pasidaliję.

52) Drg. Y.Benesvičiutei apsiėmus į C. Knygų Peržiūrėjimo Komisiją, pranešta Ad-jai, kad ji turi priduoti komisijai knygas ir apyskaitas dėl peržiūrėjimo. Apie tai pranešta ir CKP.K-jai.

53) Buvusiam RRR-to Išdininkui A.M.Staneliui pranešta, kad jis perduoūt RRR-to išdą naujai išrinktma išdininkui, J. Ra-

manauckui. Taipgi pranešta LSS. 15-tai kp., kad ji pasistengtų išgauti kauciją nuo J. Ramanaucko.

54) Trečiųjų Teismo užklauskimas linkui tūlų dalykų reikale J. Griniaus ir J. B. Smelstoriaus, pasiūstas P. K.—tu.

N.Y. City 24 III, 11. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Atyda! LSS. kuopų ir pavienių narių.

Iš atžvilgio, kad Sąjungos nariai visados jautriai atsielpdavo šauksmui pagalbos kuriam—nors pažangesniam darbui, kaip tai: rėmimui revoliucijos, šelpimui kankinių, sustvirtinimui „Kovos“ fondo ir tt.— galima tikėtis, kad ir ant toliaus nenuleis rankų kovoje už geresnę ateitį žmonijos.

Norint, kad mūsų darbas būtų pasekmingas, mes būtina turime apsisviesti, turime gerai, o gerai pažinti tvarką, nuo kurios norime atsikratyti— dabartinę tvarką kapitalizmo ir greta su tuo susipažinti su darbais tyrinėtojų ekonomiškų ir sociališkų klausimų ir ką jie mus pataria vietoje dabartinio surėdymo. Vien skaitant „Kovą“ mes ne visados lengvai tą daseiksime, nes „Kovoje“, kaip laikraštyje, daugiausia tilpsta straisniai iš vėliausių apsiereikimų imtynėse darbininkų klesos su kapitalo valdytojais ir jų tarnais.

Kalbėtojas irgi nevisados riša tą klausimą, kurį klausytojas norėtų pažinti, kiti vėl kalbėtojai nevisuomet prieinami; tad tai geriausiai šaltiniu nuodugnaus pažinimo kapitalizmo ir idėjos socializmo lieka tam tikslui parašytos knygtės ir brošiūros. Jās mes turime skaityti ir platininti. Čia ne aukų prašoma— veikiaus prašoma priimti auką, kurią mes neapmokami sandarbininkai padarė mums, trokšdami matyti liuosais mus nuo alginės vergijos; priimkime jų auką— nepasilikime nedėkingais.

Prie kiekvienos kuopos privalo būti socialistiškos literatūros knygnas; turinčios abelną nuosavybę kuopos, laikysis tvirčiaus ir bus tolimesnės nuo pakrikimo. Mažoms kuopoms ir pavieniams nariams, gal ir persunku parsitraukti daug literatūros, tai nors išleistos sąjungos knygtės turėtų pereiti į rankas kiekvieno nario.

Rajonai greta su parupinimu keliaujančių kalbėtojų ir agitatorių, turėtų apgalvoti įrengimą skrajojančio knygnyno naudai silpnesnių kuopų, kurios nepajėgia per daug lėsuotis literatūrai.

Kalbėtojai paaiškina turinį knygelės pirma prakalbų ir nurodo vardą knygelės, kurioje užduoti jam klausimai po prakalbų yra išguldomi plačiai, visados pagėlbės rengėjams pardavime literatūros ir tuom pat uždengime lėšų susirinkimo.

Perskaičius knygelę ir duodant kitiems skaityti, mes platšime apšvietimą tarpe kitų, tuom sustiprinsime sąjungą naujais nariais ir apdrausime ją nuo finansiško krizio.

Nauda iš skaitymo ir platinimo socialistiškos literatūros negali būti apskaitliuota keliais žodžiais, turime atminti, kad laimėjimai Socialist Party yra daseikti daugiausiai per platinimą socialistiškos literatūros.

Norint, kad ir sąjunga turėtų naudą, partraukiama iš administracijos literatūra, visados turi but apmokėta, tik ne-

galima tikėtis, kad administratorius dalytų visos sąjungos turtą dykai sąjungos daliai, kuopai, ar pavieniui nariui; jis tame nėra įgaliotas ir ypatingai atsako už sąjungos turtą.

LSS. Literatūros Komitetas:

P. Kietis, J. Ilgaudas ir A. Baltruškaitis.

Reikaluose LSS. II-ro rajono.

Malonų draugai ir draugės! 10—toj, II-ro rajono konferencijoje, atsibuvusioj 26 dieną Vasario š. m. likausi išrinktas į rajono liglaikinį sekretorių, vietoj atsisakiusio drg. F. Laurynaičio. Tiesą pasakius, yra tai sunkus ir reikalaujantis daug darbo, daug triuso ir energijos urėdas, ypač dabar, kada LSS. referendumas priėmė, kad visus referendumus savo rajono kuopų tvarkis rajonų sekretoriai, bet draugams ir draugėms prigelbstint, manau galėsiu kaip—nors tą darbą atlikti.

Vasario 12 dieną visoms II-ro rajono kuopoms, išsiuntinėta blankos LSS. 5 ir 6 referedumo 1910 m. Sykiu su tomis blankomis, išsiuntinėta blankos dėl rajono kuopų statistikos. Šias visas blankas kuopų sekretoriai, su parašu visų kuopos komiteto narių malonės sugrąžinti ne vėliau 14 d. Balandžio š. m.

1—mai kuopai pavesta atgaivinti ir sustiprinti LSS. 68 kuopa Chester, Pa. Minėta kuopa malonės pranešti, ar pasesekė atgaivinti 68 kuopą.

10—ta konferencija pavedė peržiūrėti rajono dokumentus 42 kuopai, ką greitu laiku jinai atliks. Ligšiol visi rajono dokumentai buvo išsisklaidę be numerių, bet dabar reikės nupirkti tam—tikrą knygą dėl surašo ir numeravimo dokumentų, kas yra labai reikalinga, kad pažiūrėjus į knygą galima būtų lengvai surasti dokumentą.

Jau aplaikiau nuo praeitos konferencijos sekretoriaus protokolą, kurį perrašęs išsiuntinėsiu kuopom nubalsuoti. Nubalsavimui protokolo bus paskirta 30 dienų.

Nuo 1 dienos Balandžio prasidėjo rajono viršininkų nominacijos. Kuopos ir pavieniai rajono draugai malonėkité nominuoti ant rajono sekančius viršininkus: organizatoriaus, sekretoriaus, išdininko ir dviejų narių į veikiamąjį komitetą. Nominacijos turėtų užsibaigti iki 1 d. Gegužės, vėliau nominacijos prisiūstos, gali būti nepriimtos, todėl draugai pasirupinkite atlikti, nes tuom sumažintumėte darbą sekretoriui.

II-ro rajono 10 konferencija nutarė, kad padauginimui rajono išdo, rengti koncertus, teatrų, balius ir laimėjimus, Taigi draugai ir draugės, rupinkimės, kad mūsų tarimai nepasiliktų tarimais, bet kaip įmanydama vykinkime tarimus į gyvenimą. Jeigu kas turėtų atliekamą kokią nors knygą ar taip kokį dalykėlį, aukaukite rajono naudai, o bus sunaudota kaip galima geriau.

Draugai, rengkimės prie busiančių rinkimų, kad galėtume atsispirti prieš savo priešus—kapitalistus, o kad geriaus ir stipriaus atsispirti, reikia dabar rupintis, kad padidinti rajono išdą.

Gal dar pas ką randasi kokie užsilikę dokumentai rajo-

no, tai labai širdingai meldžiu prisiųsti per dvi savaiti laiko, nuo patilpimo organe šio straipsnio, nes tuom laiku bus tvarkingas archyvas.

Žinoma, gal šie mano manymai bus nenaudingi ir nepraktiški, todėl meldžiu jus draugai nurodyti, kaip būtų p rankiu veikti už ką busiu didžiai dėkingas.

Visokiuse LSS. II-ro rajono reikaluose, malonėkite kreiptis sekančiu antrašu:

A. J. Neris, Box 195, Easton, Pa.

Atydai LSS. V-to rajono.

Per X-tą konferenciją laikytą 29 d. Rugsėjo 1909 m. Minersville, Pa., buvo pas mane LSS. V-to rajono knygų už \$3.18 ir aš turėjau savo privatiškos literatūros už \$3.84. Įnešus konferencijoj, sutiko priimti nuo manęs knygas už pusę kainos, taip kaip aš ėmiau iš «Kovos» administracijos, t. y. už \$1.92. Taigi dabar viso knygų rajone buvo už \$7.02, pardaviau už \$1.00 dabar dar yra už \$6.02. Kas yra dabar V-to rojono knygium, malonės atsiimti knygas ir leisti jas į svieta.

Buvęs knygium LSS. V-to rajono J. Overaitis, 9 N. A. St. Mahanoy City, Pa.

Atydai LSS. VII-to rajono kuopoms.

Gerbiamieji draugai ir draugės! Artinasi mūsų 8-ta konferencija. Rengkimės išanksto, svarstykime reikalus kuopų susirinkimuose, nes tik nuo mūsų priguli rajono gerovė. Visi prie darbo dėlei naudingų įnešimų konferencijai, taipgi kas galit rengkit programą vedimui konferencijos, nes dabartinis programos jau yra pasenęs ir prie dabartinių sąlygų, keli programai netinka.

Duokite įnešimus ir sąjungos reikaluose, netik kuopų ir rajono. Taipgi išrinkite delegatus į konferenciją, jiems įduokite paliudijimus ir įnešimus ant atskiros popieros.

Delegatai teiksis į laiką pributi, kad būtų galima ant paskirtos valandos atidaryti konferenciją.

Konferencija atsibus Plymouth, Pa. pradžioje Gegužės mėnesio, 1911 m. Taigi, jau mažai laiko liko, reikia skubinti, kad visiems prisirengti.

Vieta ir valandą kada prasides, teiksis pranešti 24-tos kuopos draugai ir taipgi delegatams informacijas kokiais kais reikia važiuoti.

Draugiškai, VII-to rajono Organizatorius, J. P. Cepulis,
132 Mill St. Pittston, Pa.

Patarimas link pagelbinio skyriaus.

Mūsų LSS. 67 kuopa savo mėnesiniame susirinkime, Kovo 26 d., perskaitė drg. Buroko straipsnį «Kovos» N12, apie vokiečių socialistų pagelbinį skyrių. Mūsų pripažįstame sau ir visai sąjungai už reikalingą butinai įsteigti mūsų sąjungoj pagelbinį skyrių. Pripažinom ir vokiečių už gerą, bet po apsvartymui pasilikome prie drg. Smelstoriaus projektu, nes

mūsų visi dėdami po \$10.00, sykiu sudėsim žymų kapitalą, su kuriuom galim užtikrinti ant tolesnio bėgio savo reikalus.

Sekretorius, J. Kugis.

Reikalaujame pasiteisinimo

LSS. 17 kuopos mėnesiniame susirinkime, atsibuvusiam Kovo 26 d. tapo įnešta drg. H. Stankaus pasiskundimas ant «Kovos» redaktoriaus, J. B. Smelstoriaus, už netalpinimą žinutės, katra H. Stankus buvo parašęs pereitą rudenį prieš šmeižikus mūsų organizacijos. Redaktorius nedavė jokio atsakymo nė per Krasos Dėžutę, nė laišku. Tat kuopa vienbalsiai nutarė reikalauti nuo redaktoriaus pasiteisinimo, dėlko netalpino «Kovoj» viršminėtos žinutės, nė atsakymo nedavė?

Kuopos kom.: J. Ustupis, P. Bydvo ir H. Stankus.

Jei visi raštai butinai turėtų tilpti «Kovoje», redakcijai gurbas būtų nereikalingas.

J. B. Smelstorius.

Draugams.

«Kovos» 11 num. patilpo trumpa žinutė apie likimą, pakliuvusiųjų į Rusijos budelių nagus keletu linkuviečių. Ten buvo taip pat paminėta, jogei norintiems plačiau dažnoti apie tuos nukentėjusius draugus, galima kreipties į mane ir aš žadėjau suteikti platesnias žinias apie juos.

Ir štai tik pasirodžius «Kovoj» tai žinutei, aš gavau jau porą sąjaučiančių tiems draugams laiškų ir net \$3.00 aukų jų sušelpimui: S. Spokevičius iš E. Pittsburg, Pa. \$1.00, F. Materna iš Philadelphijos \$1.00 ir A. Popalincas iš Frankfordo \$1.00, visi trys yra linkuviečiai.

Tas parodo, jogei draugai linkuviečiai, katrie pažino nukentėjusius, nori juos sušelpiti ir palengvinti jų sunkų padėjimą. Tokiame gi padėjime šiandien randasi J. Zinkevičius ir K. Gaigalas, pirmas yra Maskvos kalėjime, o antras išsiųstas į Enisiejaus guberniją Sibyre. Kiti, kaip žinoma, ar pabėgo ar mirė. Taigi sušėlpti likusius draugus iševiams bus nesunku. Jie juk kovojo ir nukentėjo už visų mūsų gerovę ir sušėlpti juos yra tikra mūsų pareiga, ką jau paminėjo net pabrieždami aukavusieji draugai.

Aukas rinkiti apsiėmė burelis linkuviečių, gyvenančių Philadelphijoje. Išdininku priėmimui aukų išrinktas plačiai linkuviečiams žinomas Ignas Bičkunas, taigi norintieji sušelpiti viršminėtus nukentėjusius, aukas siųskite sekančiu antrašu:

Ig. Bičkunas, 4750 Cambridge St. Bridesbury,
Philadelphia, Pa.

Aukų atskaitą pagarsysime laikraščiuose.

A. J. Reikas.

P. S. Butų geistina, kak kiti laikraščiai atkartotų šį atsišaukimą.

Biblijografija.

Valstiečių sukilimas XVIII amžiuje Lietuvoje. Parašė Augustinas Janulaitis, išspausa iš «Visuomenės», Vilniuje 1910 m. 36 puslapiai didelio formato. Kaina 40 kap.

Kun. A. Vienožinskis ir jo dainos. Peržvalga-kritika Kl. Jurgelionio. Spauda ir lėšos «Laisvosios Minties», 1401 N. Main ave., Scranton, Pa. 26 pusl. Kaina 10c.

Džiova ir Alkoholis. Referatai surengti «Aušros» Draugijai per Dr. F. Matulaitį. Spauda «Lietuvos», 3252 So. Halsted street, Chicago, Ill. Psl. 25.

Nakvynė, t.y. pasaka apie vieną mažesniųjų gyvenimo vargų, paprastai vadinamą bėdą. Anglų kalboj parašė Robert L. Steven-son, vertė L. Juras. Psl. 38.

Žydy tikimas Gudijoje. Pagal Ignatjevą ir daugelį kitų, sutai-šė Juozas Kunickis. Spauda «Lietuvos», 1911m. psl 20, kaina 5c.

Chinija. Dangiškosios ciosorystės gyvenimo ir papročių vaiz-veliai. Parašė S.K. Krukovskaja, vertė J. Laukis. Su paveikslais. Spauda ir lėšos «Lietuvos». Psl. 101.

Nuo ko priklauso žmonijos nuotikiai. Parašė Jan Kochanovicz, vertė ir savo lėšomis išleido A.J. Karalius. Spauda «Kovos», 1815 N. Moyamensing ave., Phil., Pa. 1911m. Psl. 24. Kaina 10c.

Laiškai į Administraciją.

Garbus drauge:—

Gavau nuo jūsų laišką, už kurį širdingai ačiū. Taipgi ačiū už tokį pamokinantį socialistišką spausdintą laišką: «Atviras laiškas lietuviui darbininkui», kuris mus didžiai užinteresavo. Męs norėtumėm ir daugiau gauti tų lapelių nuo gerbiamų LSS. 1—mos kuopos narių. Aš pasistengsiu tarpe savo pažįstamų padalinti, taipgi pasiūsiu ir kitiems taliaus gyvenantiems.

Nejaugi jūs drauge manote, kad jau aš esu visai užšalęs socialistiškame veikime ir užmiršęs kas pirmiausiai reikalinga darbininkams. Ne! To nebuvo ir nebus! Męs norime sutverti pas mus LSS. kuopą ir galima sutverti, bet męs norime, kad atsilankytų tikras žmogus, kuris padėtų mums susiorganizuoti ir tokiu būdu padidinti socialistų kovotojų eiles. Tad, lai gyvuoja susirratimas tarpe darbininkų.

Su draugiškumu, M. L. Balčiunas. Luke, Md.

Sajungiečių atydai.

Ateina daug laiškų Administracijon su užklausimais apie agi-cejios (propagandos) lapelius. Šiuom syk pranešame, jog 1-ma LSS. kuopa išleido labai puikius propagandos lapelius — *Atviras laiškas lietuviui darbininkui*. Kuopos ar pavieniai draugai, norin-ęji platinti propagandą tarpe lietuvių-darbininkų, gali reikalauti «Kovos» Administracijos. 100 tų lapelių su prisiuntimu pre-juoja 50 centų. Užsakant nedaugiaus kaip už vieną dolerį, gali-ųsti 1c krasos ženkleliais. «Kovos» Adm.

Besiantinant Pirmai Gegužės.

Nors amerikiečiai darbininkai neapvaikštinėja iškilmingai ventę Pirmos Gegužės, bet užtat Europos darbininkai švenčia tą leną su dideliomis demonstracijomis ir entuzijazmu,— tai viso pa-aulio darbininkų šventė! Taipgi ir męs lietuviai, susiorganizavę didelę socialistišką organizaciją— Liet. Soc. Sąjungą Amerikoje — pilnai pritardami tai rtpautiška šventei, turime kuom—nors prisidėti. Taipgi, nutarta yra išleisti Gegužinį «Kovos numerį pa-noštą tam tikrais straipsniais ir paveikslais. Darbas jau pradė-š. Jau turime 4 gražlus paveikslius ir keletą straipsnių. Tad kviečiame visus sąjungiečius prisidėti knom kas galite:

rašymu, piešimu ar skatiku. Tuomi męs parodysime, kad pas-mus yra bendras solidariskumas su viso pasaulio darbininkais.

Darban draugai!

«Kovos» administracija.

Atydai LSS. 52 kuopos draugams.

Draugai ir draugės, malonėkite kaip galint atsilankykite ant šio mėnesinio susirinkimo, kuris atsibus 9 d. Balandžio Nedėlioj, prasidės 2 val. po pietų. 112 East 19—th St. New York City.

Daug yra sparbių reikalų, kuriuos turime apdirbti. Taipgi neužmirškite atsivesti ir draugus prisirašyti prie kuopos.

Sek. K. J. Intas.

Brooklyno LSS. 19 kuopai.

Reguliariškas susirinkimas atsibus Nedėlioj 9 d. Balandžio 2 val. po pietų, 101—3 Grand St. Tautiškam name.

Todėl draugai malonėkite skaitlingai susirinkti, nes turime nutarti apie 1 Gegužės demonstraciją. Kuopos nariai auga todėl draugai ir dauginkime juos.

Sek. P. Mačys.

Naujas darbinikiškas laikraštis.

Nuog Pirmos dienos Gegužio 1911 m., pradės eiti į du mėne-siu kartą žurnalas vardu: «LAISVOJI ŽMONIJA». Kaina me-tams 50 centų.

«Laisv. Žm.» eis knygos formate 20 puslapių. «L. Ž.» talpins raštus geriausių draugijinių veikėjų ir rovolucijonierių. Pasirū-pinkite užsiprenumeruoti, idant apturėti gegužinį numerį pašvęs-tą darbininkų šventei.

Pinigus siųskite Money Order, adresuodami:

«Laisvoji Žmonija», 1613 So. Halsted St. Chicago, Ill.

LAISVOJI MINTIS

Vienintėlis mokslo ir literatūros iliustruotas mėnesinis laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: *historijos, kultūros historijos, gamtos mokslų, draugijinių mok-slų ir t.p.*, kaip lygiai originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyve-nemo. Kaina metams \$2.00, pusei metų \$1.00, į užsienį \$2.50:

Kas, prisijusdamas mums prenumeratą, prisijus iškirpęs ir ši apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiems ant metų duodame knygų už \$1.00, užsirašantiems pusei metų— už 50c.

PASISKUBINKIT — DOVANAS NEILGAI TEDUOSIME.

Adresas: «LAISVOJI MINTIS» 1401 N. Main ave., SCRANTON, Pa.

FARMOS! FARMOS!

Štai puiki proga įgyti Farmą! Žemė apgyventa 61 lietuvių farmerių. Šioj kolonijoj lietuviai turi suorganizavę Ukišką Drau-gystę palengvinimui ukininkavimo ir apdirbimui lauko, taipgi su-sišelpia laike ligos. Ši lietuvių kolonija randasi Lake Maisan pa-viete, Michigan valstijoje, vakariniame krašte palei ežerą Michigan prie pramoningų miestų ir miestelių; tarpe 4 gelžkelių, tarpais gražus tyro vandens upeliai ir žuvingi ežerėliai. Turime toje apie-linkėje pardavimui tūkstantį (1000) farmų, geros, derlingos že-mės; ir pigios, geros žemės visokiems javams, daržovėms, sodams ir pievoms; pienininkystei, galvijų ir paukščių auginimui. Par-duodame pigiai, ant lengvų išmokėjimų. Gali pasirinkti kas kiek žemės nori. Prekė nuo \$10,00 iki \$25,00 už akrą. Norinti pirkti kreipkitės adresu:

ANTON KIEDIS,
Peacock, Lake Co., Michigan.

NAMINE MOKYKLA
 Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
 Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
 Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.
 Aritmetika mokinimuisi raskundų su pav. (apdaryta).... 35c.
 Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:
P. Mikolainis
 Box 62 New York City

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER"

Su vienu buteliu **Pain Expelerio**
 Galit askausmu giltine praginti. Šiems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda taip greito palengvimo ir pastovėnai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
 215 Pearl st., New York.
 Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

Carsinkities „KOVOJE“

**JAUNI VYRAI
 SENI VYRAI
 VIDURAMŽINI VYRAI**

Vyrai kurie žada apsivesti— vyrai ligoti— vyrai kurie budamė neprotingi dasileida perviršumą— vyrai nusilpnei, nerviški, sunaikinti ir kurie sulaukie amžio, katram negale pynai nauduoti priimnoma gamtos,— **vysi tie vyrai tur pareikalauti viena iš tuo knygu.** Ta knyga pasakis keip vyrai sunaikin sava sveikata, keip jie igauina ligas ir kodiel jie netur apsivesti budame tame pademe. Ta knyga teip-gi pasakis suprantamoje kalboje keip vyrai kurie tur Užnuodijima krauju, arba syfill, Triperi, arba gonorrhoea, Nusilpneima, Abelną pragaišti špeku, Pragaišti gyvybes sky-stimo, Naktinius ni beglmus, Rheumatizma, Organiškas liges, Pylva, Kepenu, Pustles ir Inkštu ligas, gali but galiutimai išgydyti sava nuomusė, privatnai ir slapta, su mažais kaštais.

Tukstančiai vyru atgava sava tobulą sveikatą, spekas ir stiprumą per pagėlbą tuos knygos. Ji ira krautuvė li-nios ir talpina šiam tykrus slaptibes, kurios vyras turi žinoti. Netrotikiet sava piningu mokiedami už prastus, bevertės, vaistus iki kolaik neperskaitisti šitą knyga Ji pasakis kodiel jus kentėti ir keip galet galiutimai išgydyti. Atmink, jog ta knyga yra duodama VYSAI DYKAL Męš užmokam ir pačia. Išrašik aiškeie sava varda, pavarde ir adresą ant šio kupona ir išsiusk ji mums šendena.

**50,000
 KNYGU
 DYKAI DIEL VYRU.**

Kuponas dykai gautos knygos.
 Siusk ji šendena.
DR. JOS. LISTER & CO.
 L. 303, 22 FIFTH AVE., CHICAGO.
 Godotini: Aš esu užinteresuotas jusu pasiulimnui dykai siunstos knygos ir norėčiau, jog jus išsiustumet man vieną iš tuo knygu.
 Vardas ir pavardė.....
 Adresas.....
 Stejtas.....

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir N1 š.m «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6 7, 8-9, 10, 11-12 ir nr. 1 11m. tik už \$1.90.
 Podraug pranešu, jog *Visuomenės* pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalaus ir ant toliaus, tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiaus nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinantį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiža daugiaus rūpintis jo platinimu.
 Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite ekančiai:
 «KOVA» 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa

ŽEMAITES RAŠTAI
 Antra patalsyta laida leidzlama prenumeratos keliu. Prenumerataš1
 Ingalioti draugai prenumeratą rinkti: M. M. Račiūtė, New York, N. Y., M. Gruzinskutė, Montreal, Canada, K. Vilaniškis, Lewiston, Me., J. Šukys, Brooklyn N. Y., S. V. Bakanaukas, Bridgeport, Conn., M. K. Virbalas, Boston, Mass., L. Griks'as, Bridgeport, Conn., T. S. Rubikas, Worcester, Mass., P. J. Babllas, Norwood, Mass., A. Matjosiutis, Detroit, Mich., I. B. Bronušas, New York, N. Y., V. Kalrys ir F. Kušleika, Philadelphia, Pa. Bus 2 knygos apie po 20) ar daugiau puslapių Spaudon eia Lapkrity.
A. ZYMONTAS 1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.

M. Rosenbaum,
SENIAUSIA
 Lietuviška Banka
 Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant geriausiy linijy laivų.
 Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.
Agentūra geležinkeliy tikiety.
 Parduodame geležinkeliy tikiety į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Kiekvienam Sąjungos draugui reikalingi.
 Gražus prie lalkrodelio socialistiškas reteželis su globu, broliškal sveikinandio dvi rankos arba su švyturiu ir socialistišku parašu. Preke už vieną 25c.
 Socialistiški ženkleliai visokių gatunkų: paprasti—preke 5c, paauksuoti—25c daugiaus imantiems nuleidžiamas nuosimtis. Reikalaudami sluskit pinigus kra-sos ženkleliais arba Money Orderlu.
 „Kovos“ Administracija.